

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrierile nefrancate nu se primesc. Manuscriptele nu se retrimit.

INSERATE se primesc la ADMINISTRATIONE în Brașov și la următoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukas Nachf.
Max. Augenfeld & Emerich Lesner.
Heinrich Schalek. Rudolf Mosse.
A. Oppelke Nachf. Anton Oppelke.
In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Maroly & Liebmann.

PREȚUL INSERȚIUNILOR: o serie garmond pe o colonă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarifă și învoială.

RECLAME pe pagina a 3-a o serie 10 cr. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(Număr de Duminică 19)

„GAZETA“ iese în fiecare zi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.

Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.

Se primumeră la toate oficiile poștale din țară și din afară și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etajiu I.: Pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. — Un exemplar 5 cr. v. a. sau 15 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 103.—Anul LXI.

Brașov, Duminică 10 (22) Mai.

1898.

Cum suntem „liberi“?

În săptămâna acésta gândirile tuturor Românilor, păturași de iubirea de neam și de credința în viitorul națiunii noastre, au fost îndreptate asupra trecutului și a faptelor premergătorilor în lupta pentru libertate, pe umerii cărora s'a ridicat generația noastră de astăzi. Inimile noastre s'au înălțat a reamintirea țărilor mărețe din săptămâna luminată a redeșteptării noastre naționale de acum cinci-șeci de ani.

Nu mi a fost dat să scribam aceste zile de scumpă aminire în libertate, pentru-că cu toate jrtfele aduse, cu toate stăruințele și lptele pentru izbândă sfintei noastre cause în timp de o jumătate de veac nu ne bucurăm așî de libertate, și am ajuns din nou acolo, unde se flau premergătorii noștri, cari folosina-se de cuvintele vestitului scriitor frances Laménais (Lamene) — își dîcu:

„Paserile ceriului și chiar îngăniile se adun, ca să facă împreună aceea, ce nici una din ele n'ar pute face singură. Puteți să vă adunți, ca să tractați împreună interesele vóstre, ca să apărați drepturile vótre, ca să dobîndiți ore-care ușura la necazurile vóstre? Apoi decă i puteți, cum sunteți liberi?“

Cum am și fi liberi noi adăcând fisolgăbirul dela Blașiū n spune, că așa-i porunca dela stăpălipă în momentele de față! De ne-ar nirea unгурescă, că de aci încolo n'fi făcut purtarea adversarilor noștri le mai este ertat Românilor să se înțelegem măcar acum, că nu adune ca Români pentru interesele mai e timpul a ne slei puterile naționalității lor?

Căci v'aduceți aminte, că tocmai mult ca ori și când se cere să mai așa s'a dîs în hotărîrea, prin i-le încordăm și se ni-le avîntăm care s'a oprit adunarea conchiămată, înălțimea cerințelor grelelor noastre lupte.

Volnicia, sub ale cărei lovituri gemem astăzi, nu o vom pute infrînge, cât numai, decă toate încercările de-a ne desbina și împrăstia se lovi de zidul puternic al unirei, legă cuget cu cuget, simțire cu simțire.

Dér decă ar fi așa, de ce aceea nenorocită lege s'a numit și se numesce „legea pentru egala îndreptățire a naționalităților?“

Nu voim însă acum să vorbim mai pe larg despre acésta întrebare, ci am atins-o numai ca să dovedim, că în adevăr numai liberi nu suntem așî noi Români de sub stăpânirea lui Banffy. Și ca nu cumva să mai stea cineva la îndoelă în privința acésta, guvernul și organele sale au făcut tot, ce numai li-a stat în putință, ca să impedece ori-ce manifestare liberă a sentimentului nostru național și ca să dovedescă lumii, că cinci-șeci de ani după desființarea iobăgiei, naționalitatea Românilor a ajuns mai rău, decă a fost în vremurile de servitute, căci atunci era tolerată (suferită), acuma însă nu mai este nici tolerată, ci prigonită pe totă linia.

De s'ar fi întărit în țările acéstea, în cari am simțit amarăciunea cu atât mai tare, cu cât mai scumpă ne este memoria epocii de reinviare națională, de s'ar fi întărit, dîcem, în noi convingerea, că decă am fost condamnați să suferim așî atâta umilire, vina a fost în mare parte și a noastră, fiind-că n'am știut să fim în toate și pretutindenî strîns uniți în lupta de apărare a limbei și naționalității noastre! De ni-ar fi adus aceste țările acea reculegere sufletescă, de care avem atât de mare nevoie, înălțimea cerințelor grelelor noastre lupte.

Volnicia, sub ale cărei lovituri gemem astăzi, nu o vom pute infrînge, cât numai, decă toate încercările de-a ne desbina și împrăstia se lovi de zidul puternic al unirei, legă cuget cu cuget, simțire cu simțire.

Revista politică.

Înăuntru sepetrec lucruri însemnate, cari însă sunt în parte mare încă tănuite. Rôta mașinei dualiste a început să scârțae tare. De ocamdată guvernele austro-ungare se sillesc a face destul trebuințelor statului de pe o dî pe alta, delegațiunile sunt adunate la Pesta, ca să voteze cheltuelile comune și încă nu se scie, ce și cum se vor mai întorce lucrurile în ce privesce aceste afaceri comune, adecă pactul dualist. De rîndul acesta a cerut ministrul de război cu 30 de milioane mai mult pentru trebuințele armatei și delegațiunile le vor vota, cu toate că nu vor sci pentru ce, căci numai membrilor sub-comisiunei li-s'a comunicat în secret, pentru ce trebuințe se cer acele milioane.

Scirile ce sosesc despre mersul războiului dintre Spania și America sunt în timpul din urmă mai bune pentru Spania. Nu se scie ce-i cu escadra spaniolă, menită să apere insula Cuba. Acum se vestesce deodată, că acésta escadră a ajuns la insula Cuba. Americanii cred, că eșind la ivelă flota spaniolă, ea e gata să primescă o bătăliă pe mare cu flota lor. Se mai dîce, că din cauza sosirei flotei spaniole domnesce mare însuflețire în Havanna. În Madrid s'a format un nou ministeriu tot sub președința lui Sagasta.

Englîtera se află în mare doliu. Unul din cei mai mari fii ai ei, vestitul bărbat de stat W. Gladstone a răposat alaltăeri, în etate de 88 de ani. Gladstone a fost amicul libertății popórelor, cu o inimă largă. El a fost amic și României și i-a stat în ajutor în luptele sale pentru unire și independență. Români, ca mulțămire, i-au dat titlul de cetățen român. Dér și luptele noastre ale Românilor de dîncece le-a întimpinat cu simpatia „marele bătrân“ cum numiau Englesii pe

acest ilustru bărbat al lor. Memoria lui Gladstone va rămâne în veți scumpă tuturor celor asupriți.

Serbarea țilei de 3 (15) Mai.

Voim să arătăm așî asupra modului cum s'a serbat de rîndul acesta de cătră Români ția de 3 (15) Mai 1848, care a fost, este și va fi pururea una dintre acele țile marî în istoria poporului român, ce prin secolî va fi amintită și serbată de tot sufletul românesc.

Pressa română și 3 (15) Mai.

Cu prilejul aniversării a cinci-șecia a lui 3 (15) Mai 1848 întregă pressa română politică de dîncece — cu excepțiunea „Telegrafului Român“ din Sibiu — a dedicat articlul elogióșî aniversării țilei.

„Tribuna“ din Sibiu a apărut pe față întâi de jumătate încadrată în colorî, avînd în frunte următorul text:

„Omagiu profund memoriei scumpe a bravilor Români, cari au condus în luptă poporul deșteptat la nouă viață.

„Admirațiune eternă entusiaștilor apostoli ai ideii naționale, cari pe Câmpul Libertății ne-au înscris în istoria nîmului strălucita dî de 3 (15) Mai 1848.

„Victimelor tirăniei și martirilor libertății, vecinică și gloróșă pomemire, ca vot solemn de a ține neclintit la credeul politic confirmat prin jurămîntul celor 40,000 și sfințit cu sângele și chinurile de martir ale înaintașilor de acum o jumătate de secol“.

Fóia bisericească-politică din Blașiū „Unirea“, publică de-a latal paginei prime un articlul festiv în amintirea țilei de 3 (15) Mai. Eță ce dîce între altele:

„Binecuvîntată și laudată să fii, dî mîrétă de 3 (15) Mai 1848! Ție a fost dat, să veți cea mai grandioasă adunare a nîmului românesc din Transilvania. Tu ai intrunit pentru prima-óră tot ce poporul român avea mai bun și mai ales, fără deosebire de clasă și confesiune: pe păstorii înțelepți, pe cărturarii cumpetați, pe tribunii infocați și pe țeranii treji și cuminte...

„În aceste țile rele și grele tu singură verși bucurie, mîngăere și sperare în sufletele noastre, dî de mare sîrbătoare națională!

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Pe „Câmpul libertății“.

Din munți și văi, de pe câmpie
Venit'au cete de Români,
Să jure toți într'o frăție,
Că robî nu sunt, nici vréu stăpâni.

Suflarea n'tregă românescă
Pe câmp acum s'a adunat,
Și nu-i Român să n'o privescă
Cu ochiu 'n lacrimi înmuiat.

Un semn tăcere poruncesce,
Și s'a stîrșit ori-ce cuvînt,
O rugăciune se cetesce
Și toți se plécă la pămînt.

„Amin“ din patru părți rîsună
Pe loc ce corul a tăcut,
Și micî și marî, toți împreună,
De trei ori cruce 'și-au făcut.

Uglas atuncea se ridică,
Mînea în loc se liniștesce,
Cașnet aerul despică
Cîntul magic ce-l rostesce:

„D'reți să se vestescă 'n lume
De ita noastră și-a dreptăței,
Să n'acestui loc un nume,
Să-icem „Câmpul libertăței“.

„Jui cu toți, că nu veți frînge
Un jîmînt solemn și sfînt,
Cât p'vom fi noi frați de sânge
Și dî stăpâni pe acest pămînt.

„Treia martoră ne fie
Acumînd noi aici jurăm
Credî cătră 'mpărăție
Și troui toți ne 'nchinăm.

„Un sur gând să ne însoțescă:
Tot caminciună să zdrobim,
Drepta 'n veți să ne 'ncăldescă,
Pe cei lenî să-i osândim.

„Celor ce vreau prin asuprire
Pe noi séu alții să-i supună,
Noi zid să fim de 'mpotrivire,
Să 'nfrîngem lupta lor nebună.

„Din piept credința să nu móră,
Nici legea noastră s'o schimbăm,
A limbei falnică comóră
Noi cu sîntenie s'o păstrăm.

„Când le vom perde noi pe ele,
Lucéfărul nostru s'a dus. —
Și ce-i un cer fără de stele?
Și ce-i un sóre-odat'apus?

„Jurați acum toți într'o limbă
Că robî n'om fi noi la străin. —
Un șoim în vrabie nu se schimbă,
Nici bradul nu se face spin“.

A dîs, și întregă adunare
Privirea cătră stég îndreptă,
Și toți din piepturi strigă tare:
„Jurăm, căci lupta noastră-i dréptă“.

Ovid Densusianu.

Ceva despre Pîntea vitezului.

De Ion Pop Reteganul.

MOTO: Aci e țera basmelor
Ce 'ngân'a noastră minte
Prin frîmîntul fantasmelor
Din timpî de mai 'nainte.

V. AL.

I.

Ardealul este țera poveștilor și a minunilor, cum nu mai este altă țeră sub sóre; numai în Ardeal a putut trăi Elena, cea mai frumóșă femeia cu pîrl de aur, după care Arghir, fiul regelui Acleton, era să-și pună capul; în Ardeal și-au avut locaș dînele, bálaurii, priculicii, strigoi, moroi, ielele, frumușelele, și din Ardeal s'au dus în alte țeri, după ce aici nici nu le mai cuprindea locul. În Ardeal au trăit și uriașii, acei ciclopî, cari călcău de pe munte pe munte, din cari unii, ca Strîmbălemne, Sfîrmă-pietră, Clătînă-munții, Setila, Fómetea pămîntului, Tîntilă și alții, erau spaima lumii; ér alții,

„Ne încurăm, căci toate încercările violente de cinci-șase ani, de a-ne face accesibili pentru idei distrugătoare, desprețuite și zădărnice au fost de popor, și mințile noastre sunt și astăzi luminate de ideile, care însuflețeau pe cei adunați în Câmpul Libertății, în inimile noastre încălzite de sentimentele naționale, de care palpitau inimile lor.

„Ne mângăem și sperăm, căci în poporul nostru s'a conservat trupul vînjos, moravurile simple și curate și mintea trează, și tot mai mult s'a întărit în el conștiința națională.

„Conduși de farul luminos, implântat înainte cu cinci-șase ani pe Câmpul Libertății dela Blășiu, vom trece întregi prin toate primejdiile de pe marea agitată de suflarea violentă a protivnicilor, și vom ajunge de sigur la limanul mântuirii“.

Diua de 3 (15) Maiu la noi.

În vederea zilei de 3 (15) Maiu guvernul unguresc a luat toate măsurile, ca această mare și însemnată zi în istoria noastră națională, Români să n'o potă serba. El nu numai că a oprit ținerea adunării de popor convocată la Blășiu, d'era slobodit asupra Românilor pacificali într'egă garda slujbașilor sei de prin comune, orase și comitate, pe toți spionii și denuncianții de tot-felul, ca să urmărescă chiar și cei mai neînsemnați pași ai Românilor, să înăbușe, decă e lipsă chiar cu forța armată, ori-ce manifestare a noastră cu caracter național românesc. Etă ce s'a petrecut în diua de 3 (15) Maiu și în presera zilei, la noi:

Blășiu. Aici stăpânirea a concentrat nu mai puțin ca 600 de soldați înarmați, cavaleriă, pedestrime și gendarmeriă. Totă noptea de Sâmbăta spre Duminecă, intrările ce duc în Blășiu au fost pădite de miliția, care nu lăsa ca omenii să intre în istoricul orașel în grupuri mai mari, ci numai unul câte unul. În chipul acesta au putut străbate în Blășiu și cei 50 de Moți dela Albac, cari plecaseră din mare depărtare, ca să fiă de față la adunarea despre a cărei oprire ei nu aflară decăt pe drum.

Duminecă dimineța s'a făcut liturghia fără nici o solemnitate mai deosebită, după cum se aștepta amăsura însemnătății merelui eveniment, ce s'a petrecut înainte cu 50 de ani în mănăstirea Blășiuului, pe teritoriul și pe câmpia acestui orașel. Nici un parastas, nici o rugăciune de amvon, nici amintiri și cetanii pentru odihna sufletelor celor ce și-au jertfit averea și viața în anii de grele încercări. Presiunea și terorismul au fost așa de mari în acea zi la Blășiu, încât tinerimei scolare i-a fost oprit a eși la strade, nici preoții, nici profesorii nu s'au vădut pe uliți, ori în loc public.

Tuturor otelieriilor li s'a dat aspră porucă din partea solgăbirului, ca trei zile de-arândul, Sâmbăta, Duminecă și Luni, se închidă localurile lor la 11 ore s'era. Astfel Românilor li-a fost cu neputință a-se întruni chiar și la un pahar de

vin mai lung timp. În locul Românilor au „serbat“ solgăbirul cu oficerii, cari își petrecură la „Univers“ cu musică până cătră diua.

Brașov. În amintirea zilei de 3 (15) Maiu, un număr însemnat de membri ai societății brașovene s'au întrunit la o cină comună în presera zilei, în casa de tir de sub „Tēmpa“, serbând împreună aniversarea memorabilei zile. Petrecerea a decurs în frățescă armonie, între toaste, cântări și musică națională.

Tot Sâmbăta trecută s'a adus un frumos și meritat omagiu de pietate și recunoștință nemuritorului nostru poet *Andrei Mureșianu*. Mai multe dōmne române din Brașov au pus pe mormēntul și monumentul poetului cununii de laur și stejar, vrēnd ca în acest chip să se manifeste stima și venerațiunea față de memoria luptătorilor noștri. După încununarea mormēntului, o deputație de dame s'a dus la casa dōmnei vėduve *Susana Andrei Mureșianu*, pentru a exprima venerațiunea și recunoștința damelor din Brașov față de memoria fericitului său soț.

Sibiu. Aici s'a făcut un frumos act de pietate în diua de 3 (15) Maiu la mormintele neuitaților *I. Papiu Ilarianu* și *G. Barițiu*; damele române au împodobit mormintele acestor luptători pentru cauza românismului cu câte-o cunună de frunze de laur și flori naturale.

— Din mulțimea de scrisori și raporte ce am primit despre serbarea zilei în diferitele părți ale Ardealului, Bănătuului și părțile ungurene, toate vorbind despre diua de 3 (15) Maiu, estregem aici următoarele:

Clușii. Tinerimea română din acest cuib al șovinismului unguresc încă a serbat după puțință amintirea zilei. După st. liturgie, la care au servit trei preoți și un diacon, őr cântările le-a executat corul tinerimei, — s'a ținut o ședință festivă. După deschiderea ședinței s'au declamat poeziile ocazionale „Glasul unui Român“, „Deșteptă-te Române“, „Cătră martirii din 48“. Corul tinerimei a executat cântări naționale, őr unul dintre tineri a cetit o disertație despre „Trecut, present și viitor“. După amiazi și s'era s'au ținut două conveniri

Deșii. La slujba dumnezească în biserică a fost de față și *vice-căpitanul* orașului, ca să controleze tot ce se petrece, și să împiedece ori-ce manifestație a poporului.

În toate bisericile din ținutul Deșiuului s'au prezentat în aceea zi *slujbașii guvernului*: notari, vicenotari, matriculanți, primari, etc. ca să controleze pe preoți, că *țin parastase ori nu?*

Turda. Aici de asemenea a asistat la sf. liturgie *căpitanul* poliției, urmărind cu mare băgare de sēmă tot ce se petrece în biserică.

Cămpeni. Intreg ținutul Cămpenilor a fost inundat de gendarmi. Se temeau cei cu conștiința necurată, că Moții se vor

„rescula“. În zilele de 13, 14 și 15 Maiu totă atențiunea gendarmeriei a fost îndreptată asupra Moților. *N'a fost dōr biserică în Munții apusenți*, în care slujba dumnezească să se fi îndeplinit *fără ființa de față a gendarmilor*.

Sebeșul-săsesc. Pe diua de 3 (15) Maiu era proiectată aici o petrecere cu joc. Căpitanul orașului însă a oprit petrecerea. Români, indignați în sufletele lor, s'au întrunit pe la familii, ca să serbeze astfel, ca odinioară creștinii prin catacombe, amintirea zilei de 3 (15) Maiu.

Oradea-mare. Intrēgă tinerimea s'a dus în corpore la biserică. S'era un număr însemnat de tineri s'au întrunit la „Arborele verde“, unde au petrecut în discursuri și cântări. De aici au trimis câte-o telegramă de salutare „*Gazetei Transilvaniei*“ și „*Tribunei*“. Telegramele acestea însă n'au sosit la destinația lor; se vede, că ele au fost confiscate. După acesta s'a redactat un protest contra opririi adunării convocate la Blășiu.

Bistrița. Biserica română din Bistrița a fost plină de popor Duminecă. Și aici, ca și în alte părți, Români au fost spionați și în biserică, unde a asistat un *comisar de poliție*, care urmăria cu mare atențiune tot cuvēntul rostit de preot.

Doștat (lângă Alba-Iulia). În biserică din Doștat, la care a servit părintele *I. Albon*, au asistat de asemenea *spioni* unguresci. S'au servit și *trei parastase* dela familii private întru pomenirea morților lor. După liturghie poporul avea să ese în procesiune la câmp pentru sfințirea apei. Nisec mic slujbași însă încercară să-l oprēscă dela procesiune, d'era poporul nelăsându-se înfricat, procesiunea s'a făcut.

A doua zi ce se veți? Preotul *Albon* a fost ridicat din locuința lui de *trei gendarmi*, și arestat l'au dus la *Alba-Iulia*, învinuit fiind, că a făcut „*agitațiune*“ prin rugăciuni în biserică. Gendarmii l'au dus diua mare prin Alba-Iulia spre scandalul poporului și batjocura streinilor. A doua zi preotul a fost liberat. Etă începutul de nouă prigoniri s'elbatice contra preoțimei noastre.

Serbarea de 3 Maiu în România.

În România serbarea zilei de 3 (15) Maiu s'a făcut cu mare entuziasm aprōpe în toate orașele regatului.

Tōte foile de dincolo au dedicat memoriei zilei celei mari de redeșteptare națională, articolul elogioși și mișcători. Unele diare au publicat și portrete de-ale luptătorilor dela 1848; „*Epoca*“ a adus două portrete, între cari a lui *Avram Iancu*. Din incidentul serbării s'a tipărit în mai multe mii de exemplare un diar ocașional festiv, numit „*Câmpul Libertății*“. Acest diar, tipărit în format mare, pe hârtie fină, cuprinde între altele portretele și biografiile lui *Avram Iancu*, *Simion Bărnuțiu*, a arhiciereilor de pie memorie *Șuluțiu* și *Șaguna*, a prefectilor de legiuni *Vasilie Moldovan* și *Axentie Severu*, portretele lui *G. Barițiu*,

T. Cipariu, a poetului *Andrei Mureșianu* etc. etc.

Serbarea în București. Duminecă dimineța s'a s'evirșit în biserică *Zlătar* un parastas întru pomenirea celor 40,000 de Români adunați la Blășiu. Un mare public se afla de față. După s'evirșitul parastasului, lumea merse în procesiune la grădina *Cismigiu*. Se formase un uriaș convoi în fruntea căruia mergeau membrii comitetului central al Ligei, urmați de diferite societăți cu drapele, două musică etc. La ora 2 d. a. cortegiul ajunse la șosea; aici era ridicată o tribună, pe care suindu-se oratorii rēnd pe rēnd, au ținut cuvēntări asupra însemnătății zilei. Meetingul s'a s'evirșit la 5 ore d. a.

Conform programului, s'era s'au ținut la Ateneu două conferențe asupra cestiunei naționale. Prima conferență a ținut-o d. *Ionel Grădișteanu*, arătând însemnătatea ce-o are pentru regatul român elementul românesc din Transilvania. Al doilea conferențiar, d. *Barbu Delavrancea*, a arătat importanța istorică a zilei de 3 (15) Maiu, vorbind și despre luptele seculare, ce le-au purtat Români pentru păstrarea naționalității lor.

Serbarea s'a s'evirșit la 11 ore s'era, și mulțimea s'a depărtat intonând în cor „*Deșteptă-te Române*“.

În Iași serbarea zilei de 3 (15) Maiu a fost tot așa de impunătoare și însuflețită. La biserică sf. *Spiridon* s'a ținut un parastas în memoria eroilor și martirilor români dela 1848/49. După s'evirșirea parastasului, s'a format un cortegiu imponent, care în frunte cu 7 stindarde purtate de studenți și intonând „*Deșteptă-te Române*“ a purces cătră statua lui *Ștefan cel Mare*. Intreg publicul se adună în jurul statuei, înaintea căreia era ridicată o tribună. Aici luară cuvēntul între alții d. profesor de universitate *Aron Densușianu*, în numele Ligei. Cu voce mișcată d. *Densușianu* făcū istoricul zilei de 3 (15) Maiu, arătând, că datorita tuturor Românilor este de-a pune toate silințele și jertfele pentru triumful causei românismului.

S'evirșindu-se vorbirile, cortegiul cu musica în frunte și cu „*Dașteptă-te Române*“ cântat de mii de cetățeni, s'a îndreptat spre piața „*Unirii*“, unde ajungēnd, musica intonă „*Hora Unirii*“ de *V. Alexandri*, pe care publicul o jucă cu mare entuziasm.

După amiazi la 2 se ținū un mare meeting în aula Universității, la care au vorbit mai mulți oratori.

În Craiova. Frumōsă și entusiastă a fost serbată diua de 3 (15) Maiu în Craiova. Des de dimineța orașul era frumos decorat și înfrumșetat cu stēguri, cu covore și verdēți. Solemnitatea s'a început la ora 8 a. m. prin serviciu divin pentru odihna sufletelor martirilor căduți în 1848/49 în lupta pentru libertate și naționalitate. Erau de față la serbare tōte societățile și corporațiunile din Craiova cu stindardele lor;

ca *Buturugă* cât o nucă, *Om*ul cât schiopul — *barbă* cât cotul, *Dracul*, *Smeul* și alții ca ei erau de risul lumii, pe când un *Fēt-frumos*, o *Ileană* (*Cosinzană*), *Cap* înflorit, *Om*ul cu cap de flori și cu trup de cingători, apoi *sfânta Joi*, *sfânta Vineri*, *sfânta Duminecă* ș. a. erau pentru binele și fericirea lumii.

S'ar întreba cine-va, cum de vine *Ardealul* patria atător deitāți deosebite? Cum încap lângă olaltă uriașă cu dīnele? *Fēt-frumos* cu *Buturugă*? *Sânta Joi* cu *Marțolea*? *Sfântul Sōre* cu *Buricul pământului*?

D'era nu ne vom mira nici-decăt, decă vom lua în considerare, că:

Popōrele, cari locuesc adī *Ardealul* și a căror fantasiă e plină de deitāți și ființe supra-umane, au avut deja la venirea lor aici deitāțile lor, proprii țērilor de unde veniră, și la venirea lor aci pe lângă cele ce le aduseră cu sine, mai aflară și aci deitāțile ținutului acestuia, deitāțile popōrelor, ce aci trăiau.

De bună sēmă, că alte deitāți au avut *Dacii*, antecesorii *Românilor* din aceste plaiuri, și alte deitāți au adus *Români* din țērile de unde veniră; alte deitāți au adus *Sēcuii* și altele *Slavii*, őr deitāțile înflōrătoare ale *Sașilor teuton*i, mai târziu veniți aci, sunt őrășii altele.

Dacii vor fi avut nescari deitāți rēșboinice, gata de atac, lēcăci în luptă continuă au trăit ei aci, cu natura și cu productele ei; lupii și urșii cei mulți țineau pe vechiul *Dac* tot cu arma în mână, őr clima și firea pământului, nefiind din cele mai prielnice, au trebuit să lucreze și asude mult până să aibă cu ce trăi; trebuia d'era, ca *Dacul* să fiă harnic și rēșboinic, őr deitāțile lui asemenea, de-ore-ce fiă-care popor își are deitāțile după cum il trage firea și imprejurările, între cari trăsese.

Români la venirea lor aci au adus cu sine deitāți de ale sudului, de cele blānde și frumōse, molatice

și amorōse, cari însă, venind aci, s'au încuscrit cu ale *Dacilor* și au procreat deitāți nouē-nouē, nici italice, nici dacice, ci deitāți proprii romānesci ardelenesci. Tot ast-fel s'a întēmplat mai târđiu cu deitāțile aduse de *Sēcui*, *Unguri* și *Sași*. Deitāțile *Sēcui*lor sunt rēșbunătoare, infocate, lesne se ațită, ca *cocoșii*; ale *Sașilor* sunt mai necājite și decī mai precaute, d'era și mai avare în daruri, sunt deitāți de-ale nordului; ale *Ungurilor* sunt tot smei și uriași, cari vor numai să stăpānescă cu puterea din „*curțile*“ lor; deitāțile acestor neamuri sunt torturătoare, de ele are omul numai frică, d'era nici-odată iubire și încredere, ca de deitāțile sudului, de deitāțile *Romānului*, pe care le iubesc și cinstesc, le aduce jertfe. Așa d. e. *Ilēna Cosintēna* (*Cosinzana*) cea adusă din *Italia*, e atāt de iubită poporului nostru, căt până în diua de adī o cinstesc cu cununii de flori galbine (*Sānzienne*) și adecă cu atātea, câte „*suflete*“

sunt în casă, de tot sufletul o cunună, că decă ea face ca cununile să stee pe casă, atunci nici unul din ei nu mōre în acel an; őr acela, a căru cunună a cădūt de pe casă, va muri; decī ea-i o deitate bună, ce re preparēză pe om de a se gândi la ce are de făcut, când i-se apropie mōrtea. Ea-i o fată fōrte frumōsă, cu pēr de aur, veđi bine, cu ochii mērii ca flōrea grāului, apoi albă, *Dōmne*, ca cașul. *Fēt* frumos e alt și el, d'era alb ca laptele:

Ochișorii lui
Mura câmpului,
Sprāncenele lui
Spicul grāului,
Musteciōra lui
Pēna corbului.

Acesta s'a schimbat în decursul vremei și a devenit din *Fēt-frumos* *Ioan Sāntion*, nānașul lui *Dumneđeu*, pe care-l pomenesc poporul în colindele dela *Crăciun* și *Anul nou*.

Precum în fantasiă își are poporul monstruosități rele și deitāți

elevii tuturor școlilor cu profesorii lor; toți deputații și senatorii Doljului ș. a. După serviciul divin d-l deputat Ciocazanu a arătat într'un strălucit discurs însemnătatea zilei de 3 (15) Maiu 1848.

La ora 4 d. a. s'a format un impo-sant cortegiu pentru a merge la grădina publică. În tot timpul procesiunii corurile cântară „Deșteptă-te Române“, „Frați Români“ și „Peneș Curcanul“, er publicul de pe strade, din balcone și ferestri striga „trăescă frații transcarpatini“. Era un spectacol sublim, însuflețirea și entu-siasmul la culme. În grădina s'au ținut mai multe discursuri, er pe-o pașiște dina-intea grădinei tineretul esecuta cele mai frumoșe jocuri naționale. S'a împărțit și o broșură despre însemnătatea zilei de 3 (15) Maiu scrisă de d-l profesor M. Străjan.

Serbări în alte orașe. Astfel de ser-bări s'au făcut la Brăila, Buzău, Bérleș, Galați, Caracal, Ploesci, Pitești etc. toate având caracterul entuziasmului și însufle-țirii naționale celei mai desăvârșite.

În străinătate. Tinerimea română din străinătate a serbat de-asemena memoria marelui zile.

Tinerimea română din Bruzella, întrun-ită în ziua de 3 (15) Maiu spre a serba aniversarea a 50-a a adunării de pe Cămpul Libertății, a votat un protest contra opririi adunării convocate pe Dumineca trecută la Blașiu. În acest protest, tineri-mea reînnoșce „fraților din Ungaria și Transilvania totă dragostea, și-i asigură, că amintirea scumpilor martiri dela 1848 nu se va șterge nici-odată din inimile lor“.

De-asemena a protestat contra opririi adunării tinerimea și colonia română din Viena.

Asociațiunea studenților români din Berlin a salutat printr'o telegramă adu-narea, ce era să se țină la Blașiu.

Etă în ce chip s'a serbat marea și luminosa și a redeșteptării noastre națio-nale. Frații noștri liberi au serbat'o cu dimnitate și serioșitate, cu pompa și stră-lucirea cuvenită; — noi însă cei asupriți și prigonți până și la altare, am serbat'o în inimile, în sufletele noastre, implorând ce-riului zile mai senine și viitor mai bun.

Serbarea zilei de 3 (15) Maiu la Cernăuți.

Frații noștri bucovineni încă au serbat aniversarea zilei de 3 (15) Maiu prin-tr'o prea frumoșă și mare întrunire de frun-tași români, ce s'a ținut în sala otelului „Central“ din Cernăuți. Sala, cum ție „Pa-tria“, a fost cu mult prea strimță, decât să pôtă cuprinde întregul public român, care mând de un sfânt entuziasm s'a întrunit, ca să aducă omagii de pietate eroilor, cari prin fapte și sacrificii au dat o nouă viață po-porului nostru. Locul presidial l'a ocupat

bune; rele, cari nedreptătesc pe cele bune, și cele bune caută în diferite moduri de a se scăpa de cele rele: așa a avut și are în realitate ființe rele și bune; rele, cari i-au luat și i-au totu, cari iau dela popor:

Și casa și buhaiul,
Și jocul și mălaiul

și față cu aceste are viteji eșiți din sinul lui, cari caută a-i aduce cu puterea lucrurile răpite, luate cu sila.

Un monstru din poveste fură din țera Împăratului verde sôrele, luna și stelele, er Făt-frumos omoră pe monstru, aduce sôrele, luna și stelele în desagi acasă la împăratul verde, er acela-i dă fata de soție și și jumătate împărăția țestre.

Un bălaur se face stăpân peste singura fântână aflătoare în satul Împăratului roșu și nu dă poporului apă, decât acesta nu-i dă în totă ziua câte-o fată mare să-o mănânce, până ce în urmă trebuia să-i dea chiar pe fata împăratului. Pân' atunci a mers

d-l Dr. Criclevici, care în cuvinte alese sa-lută societatea întrunită, arătând însemnătatea serbării în deosebi pentru Bucovina. S'a cântat apoi imnul național „Deșteptă-te Române“, a cărui strofă din urmă a fost repetată de trei-ori de întreaga societate ridicată în picioare și cu mâinile în sus, în semn de jurământ. Au urmat după acesta mai multe discursuri frumoșe, din cari însemnăm după „Patria“ următoarele:

D-l Dr. I. G. Sbiera, profesor univer-sitar, țise, că poporul român în decursul existenței sale mult agitate a avut mai cu semnă două culturi: cultul lui Dumneșeu și cultul naționalității sale; la cultul dumneșeesc înțonă cântarea: „Triumf Celui dintru înălțime! Bine este cuvântat cel ce vine întru numele Domnului!“ Astăzi fiind adu-nați la cultul naționalității să strigăm: „Bine este cuvântat cel ce vine cu idealuri și aspirațiuni naționale! Triumf acestora!“

D-l Sbiera arătă după acestea însemnătatea zilei de 3 (15) Maiu, care, țise d-sa, mai ales pentru Românii ardeleni va rămâne în veș neuitată. Maghiarii își pu-seseră de gând să facă din acest stat cu mai multe naționalități un stat național curat maghiar și din toate naționalitățile din el o singură naționalitate: naționalitatea maghiară. Ei țiceau, că se vor lăpăda de toate privilegiile lor feudale și că pe toate naționalitățile le vor face egal îndreptățite, numai decât vor arăta dorința de-a se lăpăda de limba și nația lor și de-a se maghiarisa. Pentru ajungerea acestui scop, trebuiau mai întâi să nimicească autono-mia seculară a Ardealului și să decreteze uniunea lui necondiționată cu Ungaria. Sci-ind de aceste uneltiri, Românii ardeleni în număr de peste 40,000 se adunară pe „Cămpul Libertății“ dela Blașiu, unde de-clarară, că vor să trăescă ca națiune de sine stătătoare, cu egale drepturi în privința politică, bisericească, culturală etc. Maghiarii din dieta țerei însă nu băgară în semnă pretensiunile Românilor, ci mai vërtoș strigară „uniune seu mörte“. Hotărârea firmă a Românilor și refuzul neîndu-plecat al Maghiarilor a adus cu sine omorirea a mii de ômen. — D-l Sbiera ter-mină în fine esclamând: Memoria eternă și recunoștință profundă celor ce și-au sa-crificat viața particulară pentru cea națională!

S'a cântat după acesta „Român verde ca ștejarul“, apoi luă cuvântul d-l:

Prof. Dr. V. Branisce, care începe țicând: În aceste solemne momente se cu-vine să ne aducem aminte de acei eroi ai poporului nostru, cari au pus plugul în ogorul părășit și cu sudorea și sân-gele lor au îngrășat pământul, din care a răsărit 3 (15) Maiu, căci memorabi-lul fapt de pe „Cămpul Libertății“ nu este urmarea momentelor istorice ale anu-lui 1848, ci rodul unei activități triașe de aprôpe un secol. Face apoi un tablou al desvôltării istorice a Ardealului, începând dela Tripartitul verbôezian, până la acti-

cum a mers, a suspinat și răbdat poporul, d'er atunci se ridică din po-por un Făt-frumos și tăia toate ca-petele bălaurului și scôse fata să și-o facă nevastă și-și; d'er Țiganul, sluga lui Făt-frumos, minte împăra-tului, că el a omorât pe bălaur, și cât p'aci era să-i dea lui fata, care plângea și suspina, bine sciind, că altul e eroul; ba Țiganul devenise chiar mire, ședea pe 12 perini la masă, până 'i-se demască mișelia; atunci fu legat de còdele a două iepe sirepe și făcut mii de bucățele.

În alt mit, un om sêrac avea o singură holdă de grâu, și o lucra cu diligență, și holda se făcea până era de se cere, er când da să-o se cere, un bivol mare, negru, i-o pășcea și sêracului nu-i rămânea, decât truda, până ce unul din feciori, cel mai mic, cel mai voinic, mi-l urmări și mi-l omori; din acel ceas holda ră-mase nebântuită și, deși mică, le da hrana de toate zilele, erau singuri stăpâni peste ea.

vitatea lui Petru Maior, Șincai, Clain-Mi-oul, George Lazar, Horea, Cloșca și Cri-șan, apoi Bărnuțiu, Pummul, Andrei Mu-reșianu etc.

S'a cântat apoi s'rofa: „Murim mai bine în luptă“, după care a luat cuvântul studentul jurist:

Dragoș Bumbac, care țise, că 3 (15) Maiu „nu este numai o serbare a fraților ardeleni, ci ea este a tuturor Românilor, ea este și a noastră, căci legăturile cele mai strînse ne împreună, legături de sânge, de lege și de neam“. Arătă apoi însemnătatea adunării din 3 (15) Maiu pentru Ro-mânii ardeleni, precum și urmările ei binefăcătore pentru Bucovineni. Încheiă țicând: „Noi, tinerimea universitară, jurăm sus și tare a ține la principiile proclamate pe „Cămpul Libertății“ acum și viața noastră întrégă!“

S'a cântat după asta: „Astăzi cu bu-curi“, apoi presedintele dă cuvântul d-lui:

Bar. Dr. Alesandru Hormuzachi. Mă-réta adunare de pe „Cămpul Libertății“, țise d-sa, se deosebesce esențial de eveni-mentele petrecute în acel an în alte țeri, căci pe când evenimentele din apus au fost mai mult sêu mai puțin de natură cosmo-polită, însemnând învingerea principiului democratic asupra feudalismului, pe atunci 3 (15) Maiu însemnă pentru noi Românii cu mult mai mult, căci adunarea de pe „Cămpul Libertății“ este proclamarea li-bertății naționale față de apăsarea șovinismului maghiar. Vorbind apoi despre deo-sebita însemnătate a Ardealului pentru lupta națională, închină pentru Ardeal și Ardeleni, „cari și astăzi duc greul luptei pentru susținerea neamului nostru“.

După ce se potoliră furtunosele aplause și se mai cântă o cântare națională, presi-dentul acordă cuvântul distinsei matrône:

D-nei Agripina de Onciul, care țise: Decă în trecut femeia română din Bucovina n'a avut un rol mai important în lupta pentru naționalitate, nu este vina femeii române, ci a împrejurărilor funeste, cari au eschis femeia dela conlucrarea co-mună. În timpul din urmă putem semnala o schimbare favorabilă și mărețele acte sêvrișite în prezent de femeia română în Bucovina, ne servesc drept garanță, că în viitor vom putea saluta femeile și fetele nô-ștre în primele șire ale luptei pentru naționa-litate.

După tunete de aplause s'a cântat strofa „Vivant omnes virgines“, după care vorbi studentul în filosofă:

Iancu Nistor, care țise: Cuvine-se să ne aducem aminte în aceste momente de acei mari bărbați ai Bucovinei, cari au transpus la noi principiile proclamate de cei patru-șeci de mii de pe „Cămpul Li-bertății“. Aceștia sunt în primul rând cei trei frați Hormuzachi, cari pëtrunși de idea națională, în conlucrarea cu Aron Pummul și demnul sêu scolar Dr. I. G. Sbiera, au redeșteptat pe Românii bucovineni. Închină

pentru reprezentanții familiei Hormuzachi și vrednicul profesor de universitate Sbiera.

Acum se acordă din nou cuvântul d-lui profesor:

Dr. I. G. Sbiera pentru a face isto-ricul desvôltării ideii naționale pe pămên-tul Bucovinei. Țice, că densus n'a fost prin-tre acei distinși bărbați dela 1848, fiind pe atunci în ultimul an al școlii populare; abia din 1861 a intrat în viața publică, lu-crând necontentit la întemeierea și conso-lidarea unei culturi naționale pentru Ro-mânii bucovineni. Face apoi istoricul lup-telor culturale ale Românilor începând dela încorporarea ei cu Austria; arătă, cum mai virtos dela 1800 încôce mișcarea autono-mistă și națională își perdă tot rașimul în nobilimea țerei, care se desnaționalisa cu totul prin crescerea ei în internate și școlé streine. Naționalismul a fost păstrat numai în cler, care singur a mai susținut lupta pentru cultura națională; din 1841 încôce Consistoriul a început a publica în fiă-care an câte-un „Călințar de casă“, er în 1848 se uniră toate clasele populare în frunte cu frații Hormuzachi, pornind o nouă agi-tațiune pentru autonomia deplină a Buc-ovinei și pentru o cultură națională.

Sub presiunea acestor mișcări epis-copul Hacman a introdus în institutul te-ologic din Cernăuți limba română în locul celei latine, er la institutul de studii filoso-fice din Cernăuți împăratul a decretat în-ființarea unei catedre de limba și literatura română, pe care a ilustrat'o în decurs de 16 ani nemuritorul Aron Pummul, care cu zel apostolic a inspirat tinerimei iubirea de limbă și națiune etc.

A mai vorbit în fine d-l Dr. Ambrosiu Comorașan pentru femeia română și apoi s'a cetit între vii aclamări o telegramă so-sită dela deputatul Dr. G. Popovici, căruia i-s'a rêspons printr'o altă telegramă tot atât de căldurôsă.

Pe la 1 oră președintele Dr. Criclevici declară încheiată partea oficială a ser-bării, după care urmă partea socială, fiind proclamat ca president prof. Dr. Sbiera. În ziua următoare, Duminecă, a urmat o escur-siune veselă la o pădure, de unde s'a rein-tors societatea sêra în sunetele imnului național.

Asa au serbat frații noștri bucovi-neni amintirea zilei de 3 (15) Maiu 1848, pe care noi, aici acasă, suntem opriti de-a o serba.

Țiua de 10 Maiu în București.

Programa oficială a serbării zilei de 10 Maiu st. v., aniversarea suirii pe tron a Regelui Carol și a încoronării, este următoarea:

1) În revărsatul țorilor 21 tunuri vor anunța Capitalei solemnitățile zilei.

2) La 10 și jum. ore dimineța se va celebra la Mitropolie un Te-Deum, în pre-sența d-lor miniștri, d-lor senatori și de-putați, înaltelor Curți de casațiune și de compturi, corpului profesoral, Curților și

erau va să țică stăpâni pe ce aveau ei, d'er nu-și însușiau dreptul de-a fi stăpâni și peste al altuia. Unii din ei erau ômenii mai cu stare, er alții erau mai sêraci, căci locul e puțin productiv, mai numai din economia vitelor se susțineau până înainte de asta cu o sută de ani; numai după aceea încet cu încetul lăzură pă-duri și-și făcură loc de bucate.

Cam cu 200 de ani înainte trăia în Măgôgea un bocotan mare, numit Stupul, căci era bogat, ca un stup, care-i mai bogat. Între alți ser-vitori avea Stupul și un servitor cu numele Cupșa Pinte. Un an de zile îl slugi Pinte pe Stupul, d'er nici un cuvânt din gura lui n'a scos; toți îl credeau mut, că era tăcut și gânditor. Părinți nu avea. Și Stupul purta rêu pe Pinte, nu-i da nici de mâncare de ajuns, er lucru fi da până-i părăiau ôșele. Se gândia ade-sea bietul Pinte la țicala cânte-cului:

Cine-i slugă la altul

tribunalelor, d-lui primar cu consiliul comunal al Capitalei, Camerei de comerț, înalților funcționari ai Statului și d-lor oficeri din armata permanentă, teritorială și din rezervă, cari nu vor fi sub arme.

3) Armata va fi așezată pe strade și piețe, între Palat și Mitropolie.

4) Pornirea dela Palatul din Bucuresci a Regelui și Reginei, împreună cu Principele și Prințesa României, se va anunța prin 101 tunuri.

5) La 11 și jum. ore Majestatea Sa Regele va primi defilarea pe Bulevardul Universității, înaintea statuei lui Mihai-Viteazul.

6) Dela orele 8 sera musicile militare vor cânta în grădinele și piețele publice.

7) Registrele de înscriere la MM. LL. Regele și Regina vor fi deschise la Palatul din Capitală.

8) In această zi, la orele 10 și jum. dimineața, se va celebra un Te-Deum în toate comunele urbane și rurale din țară, la care vor asista autoritățile locale.

D-nii prefecti vor primi, în reședințele județelor, felicitările autorităților civile și militare și ale orașenilor.

In acele reședințe d-nii prefecti, în înțelegere cu primarii și șefii garnisioanei respective, vor regula modul serbării acestei zile.

SCIRILE ȚILEI.

— 9 (21) Maiu.

O agentură a Asociației în Brașovul-vechiu. Dumineca trecută s'a constituit în Brașovul-vechiu o agentură a Asociației, sub conducerea d-lor G. Maior și N. Bogdan, ca delegați ai comitetului despărțământului brașovean, cari au avut tot-odată însărcinarea de-a face și o revizie a bibliotecii populare înființate acolo și de-a controla modul administrării ei. A fost ales, cu învoirea generală a poporului, ca președinte al agenturii d-l Ioan Maximilian, administratorul actual al parohiei; ca notar și în același timp și bibliotecar d-l Nicolae Balea, meseriaș, ér cassar d-l Ioan Voicu, de-asemena meseriaș. In ce privește biblioteca, care constă din 109 cărți legate, delegații au constatat, că în intervalul dela 6 Martie, când a fost inaugurată, și până la 15 Maiu st. n., va să dăcă abia în decurs de două luni, ea a fost cetită de 266 de locuitori, bărbați și femei. Deși poporul nostru din Brașovul-vechiu este popor agricol, căruia în timpul acesta îi rămâne puțin timp liber pentru a se ocupa cu lectura, nu trece o singură Duminecă, în care se nu se presente câte 20—30 de inși, ca să schimbe cărți, înapoind pe cele cetite și scoțându-și altele nouă, ba în unele Dumineci s'au prezentat chiar câte 40—50 de inși. Din cauza acesta bibliotecarul provisor de până acum, d-l Nicolae Balea, rugă pe delegații comitetului să-i dea un ajutor special, căci în unele Dumineci mai ales, fiind aglomerația prea mare, o singură persoană nu pôte răsbi. Astfel 'i s'a și dat ajutorul cerut, fiind ales ca al p-

trulea membru în agentură d-l Dumitru Corbenciu, vice-bibliotecar. D-sa va avé să ia în primire cărțile dela cetitori și să le împartă altele, ér bibliotecarul, d-l Balea, va avé să pörte registrul. Peste tot s'a constatat, că bunul nostru popor din Brașovul vechiu are cel mai frumos zel pentru cultura națională și și-a manifestat delegaților bucuria și mulțămirea sa, arătându-se gata a aduce și din parte-i jertfele cvenite pentru prosperarea cauzelor Asociației.

Serbarea lui Ludovic Roth în Berlin. Lui „Sieb. Tageblatt“ i-se scrie, că societatea universitarilor sași ardeleni din Berlin a arangiat o serbare în 11 Maiu a. c. în onorea marelui bărbat al Sașilor Ludovic Roth, care la 1848 a cădüt victimă naționalismului său. Au luat parte la serbare mai mulți membrii ai Schulverein-ului german, ai reuniunii pangermane (alldeutscher Verband), precum și mai mulți deputați ai studenției din Germania. Discursul festiv l'a ținut studentul în drept Ipsen din Mediaș, vorbind cu multă însuflețire națională. Doctor Vormeng din Germania a toastat pentru poporul german și pentru micile lui fracțiuni împrăsciate în totă lumea, înainte de toate pentru Sașii ardeleni, cari astăzi au să pörte lupte grele pentru naționalitatea lor. A mai vorbit și Dr. Schuller din Bistrița despre nemurirea spiritului, prin care se crează tot ce e mare, viu și etern. După aceea s'a intonat de cântăreți și cântărețe imnul Sașilor ardeleni: „Siebenbürgen Land des Segens“.

Episcopul rom. cat. din Ardeal Mailath a vizitat în săptămâna acesta parochia rom. cat. din Brașov. A sosit Mercuri și a fost primit în mod serbătoresc de comunitatea bisericăscă romano-catolică. La sosire a fost salutat și de d-l vice-șpan Dr. Jekel din partea comitatului și de senatorul Alesius, ca locțiitor al primarului. S'era s'a făcut în onorea lui un conduct de torțe. Dr. F. Otoban l'a salutat în numele comunității bisericăscă. Joi a făcut confirmarea în biserică catolică. La amăzi s'a dat în onorea lui un banchet. Cu privire la acesta i-se telegrafază lui „P. Lloyd“, din Brașov: „La banchetul ce s'a dat în onorea Episcopului conte Gustav Mailath, nu s'a înfățișat nimeni din partea autorității comitatense și orășenescă, nici fișpanul, pentru-că Episcopul n'a întors visita autorităților civile“. — Este sciut, că tinerul Episcop nu se prea are bine cu stăpânirea și cu ómenii ei.

„Gazeta Transilvaniei“ dela 3 (15) Maiu. La întrebarea mai multora, facem cunoscut, că din „Gaz. Trans.“ dela 3 (15) Maiu (număr de Dumineca) se mai pot căpeta esemplare dela administrația diarului, cu prețul obișnuit de 5 cr.

Nouă demonstrații germane în Gratz. Astă-tómnă, când cu mișcarea în contra guvernului Badeni, studenții și socialiștii

germani din Gratz au făcut, precum scim, demonstrații în contra trupelor bosniace, cari se află cu garnisóna în Gratz, și cari la comanda superiorilor lor au întervenit spre a împrăștia atunci pe demonstrații cu baioneta. O astfel de demonstrație au făcut ei și în contra muzicii regimentului bosniac. De atunci până la 17 Maiu n. c. acesta musică n'a mai cântat în public. In ziua de 17 Maiu s'a anunțat, că musica trupelor bosniace va cânta într'o berăria și într'o sală. In berăria s'au adunat mulțime de studenți germani, cari înainte de-a se începe concertul, au început să strige: „Abzug Bosniacii!“ Ei n'au lăsat să cânte musica și acesta a trebuit să se depărteze. De aici studenții s'au dus în „sala Annei“ unde avea să se dea un concert de binefacere. Și aici studenții, împreună cu socialiștii, ce-i sprigineau, strigară necontentit „Abzug Bosniacii“ și vedënd că musica nu se depărtează, aruncară cu pietri în ea, până ce fú silită să plece. După aceea studenții se urcară pe podiu și cântară imnul german „Wacht am Rhein“. S'a recuirit miliția. Sosi o companie de infanterie, luă pe musicanți în mijloc și îi conduse până la casarmă. Poliția fú primită de demonstrații cu o plóiă de petri. Comisarul poliției Dr. Schirmer fú rănit la cap. Afară de acesta au fost răniți vre-o trei sergenți de poliția. A fost arestat unul din demonstrații.

Pierderea gradului de oficer. Țilele aceste printr'un ordin al ministrului comun de război din Viena, 38 de oficeri în rezervă din Gratz au fost pedepsiți cu pierderea gradului de oficer, fiind-că au luat parte la demonstrațiile, ce s'au făcut în Gratz pe la finea anului trecut în contra guvernului Badeni și a miliției, ce a întervenit spre a suprima acele demonstrații. S'a đis adecă, că acești oficeri în rezervă, prin aceea că au luat parte la înmormântarea lucrătorului Ritter, care a fost împușcat de miliția în conflictul, ce s'a fost iscat atunci între demonstrații și păzitorii ordinii publice, au manifestat în mod dușmănos chiar față de armata și oficerimea țes. și reg.

Cancelaria advocațională a d-lui Dr. Dumitru Popp, avocat, a fost strămutată cu ziua de 3 (15) Maiu a. c. dela Brașov la Mediaș.

Prelegeri publice pentru popor. In județul Dolj (România) s'a pus început la două instituții culturale de mare însemnătate, anume *ținerea de conferențe populare pentru săteni* de către învățători și *înființarea școlilor de adulți*. Acesta, đice revista săptămânală „Albina“, s'a făcut numai prin stăruința energicului revisor scolar, d-l George Cherciu, fiul d-lui învățător Cherciu din Bod (lângă Brașov), în unire cu d-l Al. Giulea, directorul prefecturii Dolj, ambii bărbați tineri și energici, cari lucrăză cu devotament și abnegație pentru înainta-

rea morală și materială mai cu sémă a sătenilor din acel județ. Domniilor au convocat de două-ori pe învățătorii din județ la consfătuiri, în cari d-l revisor scolar Cherciu a dat învățătorilor povețele de lipsă asupra modului cum au să țină prelegerile. Administrația județului încă a luat toate măsurile pentru a înlesni ținerea prelegerilor în toate Duminecile și serbătorile. Inceputul prelegerilor l'a făcut învățătorul D. Dimulescu din comuna Lipod, care li-a vorbit sătenilor despre fabricarea pâinei din făină de grâu amestecată cu cartofi, li-a arătat însemnătatea culturalei cartofilor, cu care țărani din acele părți nu sunt obișnuiți etc. Cu un cuvânt, la prelegeri se urmăză regula, de-a împreuna folositorul cu frumosul, căutând a arăta țăranelor mai întâi un folos material, ce-l pot trage din acele conferențe, atragându-i prin acesta și deșteptându-le interesul față de conferențe. Nu putem, decât să felicităm pe d-l revisor Cherciu pentru această frumoasă inițiativă, dorindu-i câți mai mulți imitatori între Români.

Cine „a învățat școlile la făcut de óle?“ Dela Gurghiu am publicat mai astă érnă o corespondență, în care s'a criticat purtarea unor Români de-acolo, cari la alegerea de inspector peste păduri au voit să scóată din slujbă pe Alesandru Rotariu, despre care đicea corespondentul, că e un om vrednic și bun Român. Acum primim dela un alt abonat al nostru din Gurghiu un răspuns, în care ni-se spune, că Alesandru Rotariu n'ar fi meritat tocmai așa mare laudă pentru Românismul lui, căci chiar și în marea zi de Pasci el, în loc de-a merge la biserică lui strămoșescă, s'a dus la biserică reformată, de ceea ce cu drept cuvânt poporul s'a putut scandalisa. De altă parte se jăluesce corespondentul, că prea mare batjocură s'a đis despre ei, că „au învățat școlile la făcut de óle“. Ioan Lateșiu a Sii atât în adunările comunale, cât și în cele bisericăscă au luptat tot deuna pentru binele obșteșc al Românilor și nu-i adevărat, că s'ar avé réu cu preotul. De-asemena ia corespondentul în apărare și pe Nic. Rotariu, I. Șara și Nic. Moisin, despre cari spune, că toți sunt Români harnici și nu se cade a đice despre ei, că au „învățat școlile l'a făcut de óle“. — Noi đicem, că pôte cineva să fi învățat școlile și „la făcut de óle“, și pentru aceea totuși să fiă omul cel mai cinstit și de ómenia. Ori unde ar fi învățat decă școlile unii, ori alții din ei, vor face bine, decă vor lucra toți în unire și frăție, apărându-se și ajutându-se unii pe alții, ér nu pârindu-se și făcându-se de ris înaintea conlocuitorilor lor de alt neam.

Concerte. Musica militară va concerta mâne séră, Duminecă, în grădina otelului „Pomul verde“, ér la cas de timp nefavorabil în pavilionul de sticlă. Inceputul la 8 ore. Intrarea 30 cr.

Multe rabdă séracul;
Las' să rabde, decă șede,
Codru-i mare și nu-l vede!

Odată fiind la plug Pinteau cu stăpânul, acesta, de ce, de ce nu, destul că ia oticul și îl încinge pe Pinteau peste spate. Acesta a fost prea mult și pentru un mut. Decă se infuriă, băgă codoriștea sbiciului în pământ și strigă réstit cătră stăpânul său: „Pân'a face codoriștea asta frunză verde, nu mă mai veđi; va fi amar de đilele tale, de va înverđi până de ađi într'un an!“ Cu aceste vorbe Pinteau apucă codrul, ér Stupul rămase încrenenit, când auzi amenințarea din gura lui Pinteau, pe care-l ținea mut.

La anul veni Pinteau chiar în acel loc și află codoriștea sbiciului înverđită. Atunci începú a cânta'n frunză de bucurie, că i-a venit vremea. S'a pus și a belit tuspătru boii Stupului, și i-a fript și i-a mâncat cu ortacii, ér Stupului i-a plătit cu

două chichii de ban. Apoi s'a dus, și dus a fost până 'n ziua de ađi. Lumea lui de aci incolo a fost codrul, unde-și avea conacul cu ortacii lui, cari erau în număr de 12. Mai mult se ținea Pinteau pe dealul, ce este spre méđă-nópte dela Lăpuș și care deal până în ziua de ađi se numesce *Șatra Pintii*. De-acolo da năvală asupra bogaților, cu deosebire asupra Armenilor neguțători, îi despoia de ban, din cari făcea parte și la séracii din satele vecine. De aceea suflet de om nu l'ar fi trădat pentru cât bine-i în lume, că era spaima bogaților și mila séracilor, ér séraci și p'atunci erau mai mulți în lume, decât bogați.

Multă vreme, mulți ani de-a rândul o fi trăit el cu ortacii lui prin codri, eșind pe la strimtori după ban și gâlbiori pe la cei neguțători; multă vreme o fi cutrierat el munții cătu-i dela Lăpuș până la Maramureș și Bucovina și Moldova, ba și în mijlocul Ardealului a intrat, tot

prin codri, veđi bine, că dór đice și cântecul:

C'o lăsat cetăți și sate,
Că sunt pline de păcate,
Și-o intrat în codrul verde,
Unde uritul se pierde.

Pe când călicimea, sérăcimea, mulțimea nemulțămită cu starea lucrurilor, povestea cu bucurie de vitejile lui Pinteau, pe atunci bocotanii, bănoșii, asupritorii, tremurau când îi auđiau de nume și ar fi dat ori cât, numai să se pótă mântui de el. Intra numeroșii lui dușmani erau și cetățenii din Baia-mare, căroră le făcuse în multe rânduri multe nătărănguri, din care cauză aceștia și erau cei mai însemnați dușmani ai lui; dér lui Pinteau nu-i pása de numărul dușmanilor; nu, el trecea de-alungul și de-alatul Băii-mari cântând:

De-ar avé dușmanii modru,
Face-m'ar cenușă 'n codru;
De-ar avé dușmanii rénd,

Face-m'ar cenușă 'n vânt!
Ingrijatu-s, nu mă las,
Să fac voia la pizzaș!

Tradiția ne spune, că într'o iernă grea era Pinteau cu soții lui pe „Șatra Pintii“ și erau în mare lipsă de bucate; venise greul traiului, deși ban aveau destui. Decă el a ținut sfat cu soții, ce-ar fi de făcut, și a ales pe trei inși și li-a dat ban să mérégă în Baia-mare să aducă vin, pâne și sare. Dér cei trei se codiau, că fără el nu cutezau a intra în cuibul cel plin de păcate, în Baia-mare. Decă au đis cătră Pinteau: „Căpitane, noi vom merge în Baia-mare, și-om aduce vin, pâne și sare, decă ni-i spune, *din ce fi-a sta mórtea*“. Ei adecă bine sciau, că pe Pinteau nici glonțul nu-l prinde. Și étă, el li-a spus, că din trei fire de grâu de primăvară și dintr'un plumb mic de argint, acelea, decă le-a înfunda cine-va în pușcă, l'or prinde și l'or omori; dér alt glonț pe el nu-l prinde.

— *Musica orăşenescă va concerta mâne la 5 ore d. a. la casa de tir de sub Tâmpa. Intrarea 30 cr.*

Aparate de fotografie pentru diletanți. Firma A. MOLL, liferantul curții c. și r. din Viena Tuchlauben Nr. 9 își recomandă amatorilor de fotografie, articolele sale necesare pentru a fotografia. La cerere trimite liste ilustrate conținând prețurile. Depozite în Brașov la F. Jekelius, F. Kelemen, Victor Roth farmaciști. Teutsch și Tartler, D. Eremias nepoți

Apel

cătră publicul român din Brașov și împrejurime.

Cu prilejul adunării de reorganizare a despărțământului I al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” ținute în 15 (27) Martie a. c., s'a exprimat din toate părțile dorința, ca această secțiune a „Asociațiunii” să începă o nouă viață și să contribuie din toate puterile spre ajungerea frumóselor scopuri ale acestei unice societăți culturale și literare a tuturor Românilor din patrie în această parte a țării. Subscrisul comitet este gata a face tot ce-i stă în putință pentru îndeplinirea acestei dorințe; spre scopul acesta însă are lipsă de sprijinul material și moral al tuturor Românilor de bine din ținutul nostru.

La lucrări menite pentru binele obșteșc, ca acelea, pe care le are în vedere Asociațiunea noastră, silințele cător-va omenii, aibă aceștia ori și cât de bună intențiune, nu sunt de ajuns, ci este neapărat de lipsă, ca toți aceia, cari doresc înaintarea poporului nostru, să pună umărul și să contribuie cu tot ce le stă în putință, la ajungerea scopului comun.

În deosebi subscrisul comitet așteaptă, ca ori-care Român cu pricepere și cu ceva dar de mână din orașul nostru și din împrejurime să intre în șirul membrilor „Asociațiunii”, ca membru fondator, pe viață, ordinar, sau ajutător.

În conspectul membrilor „Asociațiunii”, Brașovul și împrejurimea, ce e drept, figură cu un număr oarecare de membri; numărul acesta însă nici pe departe nu corespunde numărului acelor persoane, care credem, că ar pute face parte din șirul membrilor des numitei societăți.

De aceea, ca să dăm posibilitate oricărui Român din ținutul nostru, și în deosebi din orașul Brașovului, a se înscrie ca membru al „Asociațiunii”, ne vom lua voie a trimite dătele următoare o listă de înscriere la toate acele persoane, despre care subscrisul comitet crede, că pot face lucrul acesta fără mare greutate. Cât pentru împrejurime, ne adresăm cu tot respectul cătră preoții și învățătorii din comunele ținutore de despărțământul nostru, rugându-i să stăruască a inserie pe frunțașii din comunele densilor ca membri ai „Asociațiunii” și în genere să dea tot sprijinul subscrisului comitet în acțiunile sale.

E drept, că împrejurările, în care ne aflăm de prezent, sunt grele; acesta însă nu îndreptățește pe nimenea a rămâne nepăsător față cu interesele culturale, și prin urmare cele mai vitale ale poporului, din care face parte.

Tocmai în ast-fel de împrejurări se constată valorea indivișilor și a popoarelor.

Trecutul ne îndreptățește a spera, că Românii din Brașov și împrejurime își vor face datoria chiar și în aceste grele împrejurări.

Brașov, 6/18 Maiu 1898.

In numele comitetului desp. I al „Asociațiunii pentru lit. română și cultura poporului român”

Andreiu Barseanu,
directorul desp.

Nicolae Bogdan,
notarul comit.

Cătră publicul român!

Societatea pentru crearea unui fond de teatru român își va ține adunarea generală ast an în ziua de Rusaliu, aici în Hațeg, pentru care scop cetățenii acestui opid s'au constituit în secțiune, ca să pótă face plăcute tuturor óspeșilor momentele petrecute aici.

Deci pentru primire și încuarterare sunt avisați toți P. T. óspeși, cari voesc a lua parte la această sərbătore, să se înscrie în lista subscrisului încă de timpuriu, până la 2 Iunie st. n. a. c. spre a puté lua dispozițiunile necesare pentru încuarterarea óspeșilor.

Hațeg, 18 Maiu 1898.

Nicolae Sânzian,
președinte.

Convocare.

Adunarea generală din acest an a Reuniunii învățătorilor gr. cat. din jurul Gherlei, se va ține în Cusăria (Kozárvár) — tractul Reteagului — la 7 și 8 Iunie st. n. 1898.

Dela comitetul central al Reuniunii învățătorilor gr. cat. din jurul Gherlei.

Gherla, 15 Mai st. n. 1898.

Ioan Papiu,
preposit. președinte.

Dionisiu Vajda,
secretar.

Corespondența „Gaz. Trans.”

Marginea Câmpiei, Maiu 1898.

On. Redacțiune! Sunt câte-va săptămâni, de când am petrecut la mormânt pe o frunțașă română din comuna Vaidasig, aproape de Uioara, Sofia Hopârțean n. Deac, sora fostului profesor în Blășiș Basiliu Dănilă, mai târziu preot în Budatelec, și a Dómuei véd. Anna German, soția bunului preot de odinioară Ioan German din Sâmbotelec. Prohodul s'a făcut de patru preoți în frunte cu G. Simu din Gheja, pe care l'a dorit răposata și în óra ultimă a vieței, că nici la un cas se nu lipsescă dela înmormântare. În adevăr, cuvântarea d-lui

cei trei, cari vëndură secretul lui Pinte, fură ținuti în temniță până vor muri de bătrânețe; ei fură ținuti numai cu simburile de nucă și cu vin vechiu.

Așa am auzit legenda lui Pinte dela un moșneg dela noi, din Reteag, numit Ion cel mare, și așa am auzit-o dela Cupșa Vasile din Strâmbu, comună aproape de Măgógia, care susținea, că el este din familia lui Pinte. În fóia „Gutinel”, ce apăruse la 1889 în Baia-mare, aflăm în două rânduri schițe din viața lui Pinte vitezul, una scrisă ca foiță de d-l avocat Nicolau Nilvan, ér alta ca notiță istorică scrisă de d-l Vasile Vaida; tot cam atunci publică și d-l Fl. Marian în „Revista politică” a Bucovinei o legendă, „Valea lui Pinte”, ér eu tot acolo publicai două poesii relative la Pinte; de unde se vede apriat, că numele lui Pinte era cunoscut în întreg Ardealul, Bucovina, Moldova, Maramureș și o parte a Ungariei.

Simu, precum și vocea sa placută, a stors lacrimi neinterupt din ochii celor prezenți.

Pe răposata au petrecut-o la mormânt, pe lângă un mare număr de străini, 20 de rudeni, între cari 2 surori, 14 nepoți de frați, precum și strănepoți. În mormântarea a fost frumoasă, precum a fost și purtarea răposatei din lumea aceasta, atât față de soțul și cei din jurul său, cât și față de s. biserică, căci — după cum spunea venerab. preot din acea comună cu lacrimile în ochi, de câte ori era lipsă de ceva la biserică, ea tot-déuna era gata de-a aduce jertfă pe altarul Domnului. Ea e tórtre regretată de toți, căți au cunoscut-o. A lăsat în urma sa un băiat de 10 ani și un soț bun și iubitor. Dumneșeu s'o odihnescă în pace!

Cu asta ocaziune nu pot lăsa neamintit numele „badii Huza” din Gherla, despre care bine a scris d-l Fedorca, ba a fost și mai mult decât s'a scris, căci a descrie simțemintele și bunătatea „badei Huza” e aproape cu neputință. Pușin se mai află ađi asemenea densusului, căci a ajuta pe mulți din mult încă e greu, dér apoi să ajuți pe mulți din puțin, cum făcea „badea Huza”, acesta e și mai greu. „Badea Huza” a fost unul dintre aceia, cari din puținul lor au dat altora, deși densusul avea mulțime de rudeni, pe cari îi ajutără. La densusul tot-déuna se simțiau Românii ca acasă; apoi copii de școlă tot-déuna erau la densusul cu grămada, pe cari îi provedea cu cele de lipsă.

Dacă „badea Huza”, după cum a accentuat d-l Fedorca, n'a fost înaintat la o poziție mai însemnată în cler, cum cred că ar fi meritat, apoi colo sus va primi, de sigur acest suflet bun și nobil, răsplata cuvenită, căci acolo nu sunt alte preferiri, ci numai a faptelor bune.

Mult îmi pare rău, că nu am scuit despre densusul, că e bolnav, ba nu sciam nici când a murit până nu am cetit în „Gazeta”, căci altfel, de departe, n'aș fi putut să nu-i dau onórea cuvenită, luând și eu parte la înmormântarea lui.

Fiă-i țărâna ușoră și memoria în veșt binecuvântată, ér nouă trimiță-ne bunul Dumneșeu în locul „badii Huza” un al doilea Huza. Pușin sunt bun și mulți sunt răi. Cel ce va urma în locul „badei Huza” tare mă tem, că va fi unul dintre cei mulți.

O română.

Mulțamită publică.

Ibănesci, 18 (30) Aprilie 1898.

Pioșii creștini din Brașov, Onorabili Domni frații Stănescu, a căror dărniciă pentru scopuri sublimă față de biserică și neam e cunoscută, din indemn creștinesc au binevoit a dona pe séma bisericei noastre din nou zidite, în comuna Ibănesci, tractul Reghinului, două strane de stejari, frumos lucrute în preț de 50 fl. v. a., espedate tot pe speșele marinimoșilor donatori până la gara din Reghin.

Pentru acest frumos dar, care va forma o podóbă a casei noastre Dumneșesci, comitetul și sinodul parochial își ține de plăcută datoriță a aduce și pe această cale ferbinte sa mulțamită și recunoscință, implorând dela bunul Dumneșeu să le lungescă firul vieței, spre a puté sévărși astfel de fapte, cari formeză cea mai de căpetenie virtute creștinescă și se le răsplătescă cu darul său cel bogat.

Din însărcinarea comitetului și sinodului parochial:

Ioan Petru,
pres. sinod. par.

Grigoriu Nicoră,
notar sinod.

Ioan Cofar,
epitrop.

Gliga Irimie,
epitrop.

Producțiuni și petreceri.

Tinerimea română din Arad și jur, invită la petrecerea de dans, ce o va arangia Duminecă în 12 Iunie n. în sala „Pădurii” orașului a ocaziunea adunării generale a „Asociațiunii naționale aradane pentru cultura și literatura poporului român”, în favorul fondului acesteia. — Liviu Ta-

masdan, president; Dr. Lazar Ghebeles, Dr. Al. Marta, v.-presidenți; Ioan Faur, Ioan Rațiu, secretari; Cornel Pavlovici, cassar; George Popovici controlor și alți vre-o 34 membri în comitetul arangiator. Intrarea de persoană 1 fl., de familiă 3 fl. Inceputul la 8 ore séra. Ofertele marinimóse se vor chita pe cale diaristică.

În Blășiș se va da mâne séră, în 21 Maiu n., o producțiune musicală-teatrală a elevilor internatului de fetețe. Program: 1) „Țiganca”, corul elevilor. 2) „Racii Țiganului”, declamată de Iulia Câmpean, elevă de cl. VIII. 3) „Bianca”, dramă în 2 acte de d-șora M. de Metz. Persónele vor fi reprezentate prin Emilia Ciobota, Veturia I. Lazar, Silvia Drăgan, Maria Ripean, Augusta Cosma, Leontina Măcelar. 4) „Polca française”, dedicațiune „Internatului de fetețe”. 5) „Madona de Lourdes”, tablou viu. Locul I. 50 cr., locul al II-lea 30 cr., studenții 10 cr. Venitul curat e în favórea Internatului de fetețe.

Școlarii dela gimnasiul superior fundational din Năséud vor arangia un maiial în 28 Maiu st. n. în grădina gimnasială, eventual în sala de gimnastică în Năséud. Inceputul la 7 ore a. m. Inchiderea la 8 ore séra. În paușă se vor juca: „Bătuta”, „Călușeriul” și „Romanul”. Intrarea: 50 cr. de persoană. Venitul curat e destinat pentru trebuințe la gimnasiu. Suprasolvirile se vor chita în Raportul gimnasial tipărit.

Corul vocal al bisericii gr. or. române din Hunedóra, sub conducerea d-lui inv. Ilie Mihaiu, arangeză Sâmbătă séra, la 16 (28) Maiu c. un Concert împreunat cu dans. Inceputul la 7½ ore. Intrarea: Locul I. 80 cr., Locul II 60 cr., Parterre 40 cr. Suprasolvirile se vor chita pe cale diaristică. Venitul curat e destinat în favorul bis. gr. or. din Hunedóra.

Programă: 1) „Uite mamă”, cor bărbătesc de G. Dima. 2) „Moșul la drum”, 3) „Noptea”, (melodie franțozescă) cor bărbătesc. 4) „Neguțătorul și národul”, dialog predat de 2 coriști. 5) „Cântec vênătoresc”, cor bărbătesc de Tudor de Flondor. 6) „Doina Oltului”, solo, cântată de învățătorul diriginte Ilie Mihaiu. 7) „Hai leliță sus la viae” cor bărbătesc de D. Cupșa.

ULIMTE SCIRI.

Madrid, 20 Maiu O parte a escadrei spaniole a ajuns ađi fără de nici un pericol în Santiago de Cuba. Două corábii americane, ce se aflau la Santiago, s'au depártat cu cea mai mare grabă. Regina regentă aflând despre sosirea escadrei la Santiago, a dispus îndată, ca admiralului Cervera să i-se exprime felicitări.

Paris, 20 Maiu. Cu tóte desmintirile, ce s'au făcut, organul oficios „Temps” susține, că între Rusia și Austro-Ungaria există o învoială privitor la Balcani.

Berlin, 20 Maiu. „Frankfurter Zeitung” își susține desvélirile sale privitor la pactul secret dintre Rusia și Austro-Ungaria. Tóte diarele mari germane lasă a-se crede, că acest pact există.

Friederichsruh. 20 Maiu. Principile Bismarck s'a bolnăvit din nou.

Praga, 20 Maiu. Vaporul „Keiser Franz Iosef” a fost ajuns de-o mare catastrofă. Cazanul vaporului explodând, mai multe persoane, ce se aflau pe vapor s'au înecat în Moldova. Până acum s'au aflat cincî cadavre.

Gratz, 20 Maiu. Din cauza pedepsirii celor 38 ofișeri în rezervă, cercurile academice de aici au pornit mișcare, ca toți ofișerii în rezervă să se depună rangul.

Literatură.

In editura tipografiei „Aurora“ A. Todoran din Gherla a început să apară o serie de scrieri „din literatura populară“. Primul număr e: „Moș Toma Bădiceanu“, vestitul caraghios al economilor de vite (Mocanilor) din Săcele. Câte-va istorioare foarte hazlii adunate din gura poporului Săcelean, de *Domieșu Dogariu*, inv. dirigită la școala element. capitală din Satulung“. — Prețul acestui număr de 32 pag. e 6 cr. (cu posta 8 cr.)

„Invingător și învins“ (Traian și Decebal) este titlul unei mari drame istorice, în trei acte și un tablou, scrisă de d-l *Titu Danka de Sajo*. E o dramă bine scrisă și de mare interes istoric și național, care totodată tradusă în limbile franceză și italiană, va fi jucată, după cum speră autorul, încă în anul acesta la Florența de-o bună trupă dramatică și la Paris pe una din marile scene populare. S'a tipărit în Tipografia H. Goldner din Iași (Str. Primăriei.)

Viața Sântilor. In „Tipografia Diecesană“ din Gherla a apărut „Viața Sântilor“ scrisă de *Tit Bud*, vicarul Maramureșului. In acest op, foarte voluminos, care cuprinde 415 pag. format mare 4°, se află descriși viața tuturor sântilor, cari se onorează în biserica noastră orientală. La finea opului se află în ordine lunară și alfabetică un catalog al tuturor Sântilor și martirilor din acest op, apoi al Pontificilor romani până ați și al împăraților din cele de cece vécuri dintâiu. Prețul unui exemplar e 3 fl. (Cu posta recomandat 3 fl. 30 cr.) In asemănare cu mărimea, cartea e efitină.

In Tipografia „Aurora“ A. Todoran din Gherla a apărut: „Omul“, noțiunî din anatomia și fiziologie, și reguli igienice pentru conservarea sănătății și a corpului omenesc. Manual didactic pentru anul al 4-lea al școlii populare, pentru școlile de repetiție și pentru poporul nostru. Lucrat pe baza planului de învățământ pentru școlile profesionale gr. or. din diecesa Caransebeșului, de *George Cătână* învățător. Prețul 15 cr. (cu posta 28 cr.) Se pôte procura și dela Tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov.

Pentru luminarea sătenilor.

In numărul de Dumineca trecută am amintit, că mai mulți preoți și învățători din comuna Bumbescii de Jiù (in România) și alte 9 comune din împrejurime au înființat cu începutul lunei lui Aprilie a acestui an o societate, care se numește „Luminarea Săteanului“ și al căreia scop este de-a lucra pentru cultura săteanului prin înființarea de bibliotecî populare în toate cele de cece comune din cercul societății, prin ținerea de conferențe populare gratuite, prin înființarea școlilor de adulți, cari vor funcționa sêra și in sêrbătorî etc.

Indemn la înființarea acestei nobile societăți a dat'o experiența făcută de d-l învățător *G. Dumitrescu* din Bumbesci, care încă cu 7 ani înainte începuse să lucreze in direcția acêsta, publicând și un articol, in care arătase scopul, ce urmărește.

Êtă aici unele părți din acel interesant articol, asupra cărora atragem și atențiunea preoților și învățătorilor noștri:

Sunt câte-va de cîmî de ani — scriea d-l Dumitrescu înainte cu 7 ani — de cînd s'au înființat școle pentru luminarea sătenilor mai prin toate comunele; cu toate acestea a trecut mult, și încă va mai trece, și sătenii vor zăcea tot in aceeași ignoranță, ca și strămoșii noștri.

Pôte că se va face întrebarea: cum se pôte? Tocmai acum, cînd se crede, că România a atins ôreși cum orizontul civilizațiunii, să dîcem, că sătenii sunt ig-

noranți. Da, sunt și vor mai fi mult timp, pentru-că numai cu învățatura din școle nu-i vom puté face cetățenî deplin luminați. Sunt multe pedecî cari se opun, pe de-o parte că legea Instrucțiunii nu se aplică cu rigóre, așa că mulți copii dau pe la școlă, însă puținî sunt cari termină cursurile, sêu decă sunt câțî-va cari termină cursul cu chiu cu vai, după cât-va timp dela eșirea din școlă nu mai știu nimic, pentru-că nici nu și-au mai dus aminte să cetescă.

Afară de acêsta una din cauzele cele mai principale și mai mari, care face pe săténul nostru să fiă așa de ignorant și aprôpe sêlbatic, este nevenirea lui in atințere cu lumea luminată. El nu aude pe nimenea vorbindu-i de vre-o cestiune nouă și folositoare pentru el, decăt numai ce a moștenit dela părinți.

Acêstă stare de lucruri m'a făcut, ca încă din anul trecut să înființez in comuna Bumbesci ținerea unor mici conferențe, atât cu tinerii cari au terminat școlă, cum de asemenea și cu orî-cine care voește a se lumina.

In aceste conferențe le vorbesc de diferite cestiuni, cari le sunt de trebuință, despre gospodărie — despre ale casei, — de agricultură, igienă, istorie, cestiunî economice, punându-i in cunoscință de toate noutățile și întâmplările din țêră, ce sunt de folos și de învățatură pentru poporul nostru dela țêra.

Speranța mea a fost mai mult împlinită, cîcî dela primele conferențe, sala școlii destinată pentru acest scop a fost plină cu lume, unde este un spectacol înveselitor de a vedé pe sătenii comunei doritori de lumină venind cu respect și cu religiozitate să asculte cu mult drag la aceea ce li-se spune. Dêr mulțumirea mea sufletescă a fost și mai mare, cînd dintre cetățenii, cari iau parte la confențe, al cîror număr este dela 60 in sus, o cêtă de vre o 15 ômeni a făcut propunere a-i învăța să cetescă și să scrie, a cîror propunere am primit'o cu cea mai mare dragoste, cu cari urmez cursul regulat. Astfel că pe lângă conferențe, acum am înființat și școlă de adulți, cu care am speranțe, că voi ajunge la bună reușită. Conferența o am odată pe sêptemână, Sâmbătă sêra; êr prelegerile cu adulții de douê-ori pe sêptemână, Marți sêra și Vineri sêra. Este ceva de admirat vedênd in acele seri lume furnicînd pe stradele comunei, dela acel mai tînér până la cel mai bêtân om cu invitațiune frățescă să mêrgă la conferințe. Pentru ținerea acestora sunt ajutat cu multă bunăvoință de preotul I. Bumbescu și V. Pătrășcoiu, preoții acestei comune, cari țin conferințe de religiozitate, ast-fel pentru ca să putem întări și mai mult credința și pentru a-le inspira iubirea de patrie și a păstra in inima lor sacra scîntea a Românisului.

Mulți pôte vor dîce, că rezultatele ce voi dobîndi prin scopul, ce mi-am propus a urmări, nu vor corêspunde in destul cu zelul, perseveranța și ostenelele ce-mî depun. Eu însă sunt din aceia, cari cred, că cu cât greutățile sunt mai mari, cu cât pedecile vor fi mai numeroșe, cu atât trebuie să perseverăm, cu atât mai mult trebuie să ne înrădăcinăm și să ne luptăm in contra lor. Nu voi crucea nici ostenele, nici timp, nici vegherî, ori cât de micî și de neînsemnate ar crede cineva că sunt serviciile, ce voi aduce consătenilor mei...

Un singur pas încet, ce face poporul in calea instrucțiunii și educațiunii, nu se mai întorce îndêrăt și este de o sută sêu de o miă de ori mai prețios, decăt acele flacări repeđi aruncate deodată in nôptea generală, pe cari întunericul de douê-ori întunecat prin contrast le absorbé din nou și le înghite pentru tot-dêuna.

Cred, că prin buna-voință și deosebita dragoste, ce-mî arată sătenii acestei comune, voi ajunge la rezultate frumoșe. Ast-fel ca până să se ajungă la formarea bibliotecilor prin fiă-care comună, să am deja deprinși sătenii din acêstă comună, rămîind a se instrui prin cetirea diferitelor cărți.

Resultatele, la cari a ajuns d-l Dumitrescu, ne sunt deja cunoscute.

Gustul de cetit a prins între țêrării din comuna sa rădêcinî atât de afunde, încăt in primele douê luni ale acestui an biblioteca din comuna sa a fost cetită de 463 de inși.

Aici avem o dovadă din cele mai puternice, cât de mult pot face nisce învățători și preoți harnici, cari își dedică din trup și suflet munca lor pentru cultura și luminarea poporului.

P O V E Ţ E.

Pentru stîrpirea coropișnițelor. *Coropișnița* (*Grillotalpa vulgaris*) este cunoscută de toți cultivatorii. Stricăciunile ce face prin locurile plantate cu legume sêu flori, sunt atât de însemnate, că orî-cine trebuie să se gîndescă a-o nimici. Deși ea se hrănește mai mult cu viermi decăt cu rădêcinî, totuși rôde și rădêcinile cînd la întălnesc in cale și pe sub pămênt. Ca mijlôce de a-le nimici „Jurnalul societății centrale agricole din Bucuresci“ recomandă următoarele:

1) Să se urmărescă cu degetul drumul ei pe sub pămênt până ce se află cuibul, in care se găsesc cel puțin 200 ouê, cari se distrug, apoi să se tórne in gaură puțină apă cu săpun, sêu unt-de-lemn; după câte-va momente se vede coropișnița eșind, sêu rămâne înăbușită in gaură.

2) Să se îngrope in pămênt din distanță in distanță și la adêncime de 6 centimetri hârbe de flori sêu ôle de pămênt: coropișnițele, cari umblă mai mult nôptea cad in ôle și nu mai pot eși.

3) Să se facă tòmna o grôpă in pămênt și să se umple cu bălegar; coropișnițele se string acolo in timpul iernei, êr primă-vara se scote bălegarul și se omôră coropișnițele din el.

Rêspândirea bôlelor prin musce. E lucru sciut și constatat, că muscele duc bôlele lipicioșe dintr'o casă in alta. Mai ales bôlele, cari sunt împreunate cu purôie, cu vêrsături și cu scuipat de tusa, ori cu rânî, se propagă foarte ușor prin musce, cîcî acestea gustă, ori se încarcă pe picior și pe aripî cu purôie, scuipat și sânge stricat, ducênd astfel bóla in altă parte. Așa *oftica* o duc cu ele pe aripî și pe picior din scuipatul ofticosului; de asemenea duc bóla de ochi (*conjunctivita granulôșă*), frigurile galbene și alte bóle. De aceea mai ales in timpurî, cînd bântue bóle epidemice, trebuie să ne ferim cât se pôte mai mult de musce.

Furnicele și grelușul.

-- Fabulă. --
In fața volniciei, munca onorată
Ce valóre are, vê arăt îndată:

Furnicele lucrêză in cel mai strașnic mod
Să nu fiă silite a-și pune gura'n pod.
Nici ele, nici ai lor
Colea cînd vine êrna cu pacoste și zor.

Din depărtări întinsé
Cu rivnă neînvinșă
Aduc și pun grămadă grăunțe decî de mii,
Căci multe gurii-s Dòmne, și êrna lung'o fi.

Sporia agonisela in micul magazin,
Și multă bucuriă simțeau ele in sîn.

La fi, la semînție gîndeau ele cu dor
Și-și dau trudă mai mare, să mêrgă lucru'n
[spor.

Munceau neobosite, cu dragoste aprinsă,
C'o dî mai înainte să-și vadă țint'atinsă;
Și nu era departe, puțin le mai lipsia,
Dêr mult face puținul, cînd vrêi a'ncorona
O operă cuminte și bună pentru toți,

Ce vrêi, ca moștenire, s'o lași la strênepoți.
Cînd zorul li-e mai mare, speranțele mai vii
Rêsare, ca o ciomă, grelușul din pustii,
S'aruncă între ele, sudôrea le-o împroșcă,
Se bulbucă la față, se umflă ca o brôscă,
Și plin d'obraznicie le dîce: „V'afî jurat
„Că capu-mî o sê-l puneți, dêr nu v'afî cu-
[getat
„La strașnica-mî putere de-a v'omorî pe tôte;
„Ci mila-mî arăt astădî și nu vê duc la
[môrte;
„Da'n drum de mi-vê puneți, cîință să
[n'aveți,
„In frunte încrestați'o; că tôte vô stingeți".
In pintenî apoi bate și sare ușurel,
Furnicele cu scârbă se uită după el.

O astfel de tractare aflați adeseori,
Ai nêmului meu harnici și sinceri luptători!
Farnaș. Koevary.

Din gură in gură*):

Proverbe, dîcêtori, povățuiri, asemênări,
idiotisme și găciturî despre nas.

Adunate și esplicate
de *I. Daviu*.
(Urmare).

Decă fi dai nas,
Ți-se suie 'n cap. Adecă:
Decă-l cruți și-l corotesci,
Cu el rêu ai s'o pătesci.

Cine spune minciunî,
Li cade nasu. Adecă:
Minciunî cine spune,
Omenia ș'o rêpune.

I-l duc de nas,
Ca orbul de gard. Sêu:
I-l pôrtă de nas
Ca pe calu(l) de căpăstru. Sêu:
I-l pôrtă de nas,
Pe unde-i place. Sêu:
I-l pôrtă de nas,
Cum îi place. Adecă:
I-l jocă cum îi place
Și el n'are ce face,
Că e slab și de nimic;
N'are minte nici un pic.

Obrazului fără nas,
Li stă rêu. Sêu:
Decă n'ai nas,
N'ai nimic. Adecă:
Celui fără omenie
Li stă rêu, ori-cine fie.
Și de are ceva,
Tot n'are nimic;
Fără omenie,
Este un calic.

Ș-a perdut nasul. Adecă:
Ș'a perdut a sa onóre,
Cum se perde și o flóre.

Nu mai are nas. Sêu:
N'are nas. Adecă:
Ș'a mâncat omenia,
Ca Țiganu biserica.

Nu-și cunósce lungul nasului. Adecă:
Are și el omenie
Căt cățêa lui Ilie.

Omul, ca omul,
Nasul e, ce e. Adecă:
Omul pôte ori cum să fie,
Numai s'aibă omenie.

In tot locu
Iși bagă nasu. Adecă:
S'amestecă in tôte,
Fără el nu se pôte.
Vorbă să fie,
Că tirgu se face.

Nu-ți băga nasu,
Unde nu-ți fe-be ôla. Adecă:
Nu te amesteca,
Unde nu-i trêba ta!

Nu-i ajungi cu prajina la nas, asa il tine de sus. Senu: Umbla cu nasu pe la dracu. Senu: Umbla cu nasu. pe unde si-a intarcat dracu copiif. Senu: Tine nasu pe la naiba. Senu: Tine nasu pe sus. Senu: Tine nasu prea pe sus. Senu: Si-a ridicat nasu sus. Senu: Umbla cu nasu prin nori. Senu: Umbla cu nasu pe departe. Adecă: De el nu-i de-apropiat, Ca e mandru si 'ngamfat.

Nu mirosa-a nas de om, Ci mirosa-a nas de bou. Adecă: Nu e lucru omenesc, Ci e fapt dobitocesc.

Cand cu nas, Cand fara nas. Adecă: Cand e om de omenie, Cand e fara omenie.

I s'a pus in nas, Senu: I-a sarit in nas. Senu: I-a sarit tandara'n nas. Adecă: S'a superat Dumnelui, Ca n'a fost pe pofta lui.

Nu tine minte Dela gura pan' la nas. Adecă: E uituc Ca un butuc.

I-a dat peste nas. Senu: L'a luat de nas. Adecă: L'a mustrat cum se cuvine, Ca nu s'a purtat cu el bine.

Cum loiu prinde 'l iau de nas, Cam pe el mare necas. Adecă: Cum il intalnesc, Il si ocarasc.

Vorbesce, ce nu mirosa a nas de om. Adecă: O vorba prea mare, Afara din cale.

S'ascunde dupa nas. Adecă: I-si pune omenia perdea, Si dupa ea face ce vru.

Nu te trudi fatu-meu, Ca nu e de nasu teu. Adecă: Dragul meu, se nu remnesci La ce nu te potrivesci.

A dat cu nasu in branci. Adecă: Ori s'a ostenit, Ori s'a calicic: Una din doue: Tot te ploua. (Va urma.)

Cantec soldatesc.

Frumos ca s'un Iordovan E un june de roman, Se uită cui multămesce, Ori cui din drum nu feresce. Nu-și bate joc de străina, Ci-o roga să-i dea mâna. Eră, decât nu primesce Forțe tare se căiesce. Cătu i lumea asta mare, Acel june soța n'are; Căci pășese voinicesce Și salută romănesce. Nu se pune la răcoră, Ci se luptă până mōre. — Fugi dușman, nu zăbovi, De-ți e drag a mai trăi; Că mie mi-e drag în lume, Pentru patrie și nume. Nu-i smintelă ntr'a mea mână, C'am supt țigă de română. Paloșu'n mână n'vêrtesc Pe dușman il prăpădesc. Comunicat, de sergentul major: I. Burcuta.

MULTE ȘI DE TOTE.

Cât de tare e gheața ?

Când e gheața pe riu grosă de 4 centimetri, e destul de tare, ca să ție pe un om. Când e de 5 c. m. ție pe un om cu cal cu tot; la 6 c. m. e în stare să ție 80 de boi, la 8 c. m. pōte să ție patru regimente de infanterie, în pas încet. Ca să pōtă ție un regiment de cavalerie urmat de 20-40 de tunuri ușore, îi trebuie o grosime de 11-16 centimetri. Când are 20 c. m., ție trei regimente de artilerie cu tunuri grele. Er decât are 40 c. m. de grosime, poțt clădi o căsarmă pe ea.

Tōte acestea le-au găsit oficerii de stat-major, cari au lipsă în vreme de rășboi, să șcie, când au de trecut peste riuri iarna, câtă greutate pōte ținē gheața.

Ingropăciunea împărăților Austriei.

Biserica numită a Capușinilor din Viena, aprōpe de Burg, (de palatul împărătesc) e locul de vecnică odihnă al familiei Habsburgilor, care domnesce astăzi în Austria. Biserica e un fel de paraclis al familiei împărătesce, într'insa e o tainiță în care se asēdă unul lângă altul sicriile împărăților morți.

Când ajunge convoiul ingropăciunii la ușa bisericii, ca să intre cu mortul împărat în tainiță, ușa bisericii e închisă. Convoiu se opresce, toți preoții se uită spre ușa bisericii, er măștrul ceremoniilor dela palat bate cu un toiag în ușă și strigă: Deschideți!

Înăuntru e un călugăr, care la vorba „deschideți“, întrebă:

— Cui se deschidem ?

— Majestății Sale, Prea luminatului și Înălțatului Împărat al Austriei, rege al Ungariei... răspunde măștrul ceremoniilor, înșirând tōte titlurile împăratului.

— Nu-l cunoscem! răspunde glasul din mormânt.

Se face tăcere și toți stau nemișcați.

După câtă-va vreme măștrul ceremoniilor erăși bate în ușă.

— Deschideți!

— Cui se deschidem? întrebă erăși glasul dinăuntru.

— Împăratului Austriei.

— Nu-l cunoscem!

Și erăși se face tăcere, și-n urmă măștrul bate din nou în ușă.

— Deschideți!

— Cui să deschidem ?

— Fratelui voștră Francisc.

Atunci pōrta de fier scărție în țigini și „fratele Francisc“ — nu ca împărat și

rege, căci în fața morții suntem frați — intră în tainiță, er preoții îl asēdă lângă ceilalți împărați, cari tot cu același obicei au fost aduși acolo.

(„Albina“).

Regele Menelik în contra luxului.

Împărătesa Taitu, soția regelui Menelik al Albiniei, cu multă supărare a băgat de sēmă, că și printre femeile din Albinia a început a-se încuibă luxul. Decī ea a stărut pe lângă soțul său, împăratul, ca să oprēscă pe femeile din împărăția lui de-a mai face lux.

Menelik nici n'a întârziat de-a împlini voia soției sale. El a dat o lungă ordinațiune, în a căreia introducere spune, că nevasta lui a fost aceea, care i a atras atențiunea asupra păcătoșului lux și l'a făcut să înțelgă, ce mare pericol este acesta pentru țeră. Eșemplul femeilor este lipicios, țice Menelik, și ușor se pōte întempla, ca ați mănē să încēpă și vitejii împărăției mele a se gāndi mai mult la gāteli și haine scumpe și frumōse, decât la gloriile de pe câmpul de rășboi. De aceea Menelik poruncesce, ca de aci înainte femeile să nu mai cūteze a și cumpăra podōbe, cari constau din aur, din petrii scumpe sēu cari sēmēnă cu acestea. Decă cum-va și-au cumpărat până acum, sunt datōre în decurs de două luni a-le preda erariului, avēnd în schimb de a-se pocăi prin rugăciuni și post de patru țile.

Ori cât de sēlbatică este țera lui Menelik, Abisinia, porunca dată de el însē dovedesce, că împăratul acestei țeri e forțe practic și cuminte. De bună sēmă, că femeile din țera lui nu șcie ce-i corsetul și sulimanul, nici nu îngropă pe bărbații lor în datorii din cauza luxului.

Căendarul sēptemănei.

Table with columns: Zilele, Căend. Iul. v., Căend. Gregor. Rows: Mai, are 31 țile. Florar. Dum, Lun, Marți, Mer., Joi, Vin., Săm.

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 20 Mai st. n. 1898

Table with columns: Măsura sēu greutatea, Calitatea, Valuta austr. fl. or. Rows: 1 H. L., 1 kilă, 100 kil.

Bursa de mărfuri din Budapeșta.

din 18 Mai n. 1898.

Table with columns: Sēmīnța, Qualitatea per Hect., Prețul per 100 chilogr. dela până. Rows: Grâu Bănățenesc, Grâu dela Tisa, Grâu de Pesta, etc.

Tergul de rimători din Steinbruch.

Starea rimătorilor a fost la 16 Mai de 42,223 capete, la 17 Mai au intrat 261 capete și au eșit 297 capete rămānēnd la 19 Mai un număr de 42,186 capete.

Se notēză marfa: ungurēscă veche grea dela 57.— cr. până la 56.— cr.

marfă ungurēscă tinēră grea dela 60.1/2 cr. până la 61.— cr. de mijloc dela 58.— cr. până la 59.— cr. ușoră dela 59.— cr. până la 60.— cr.

Cursul la bursa din Viena.

Din 21 Mai 1898.

Table with columns: Valori, Do. bēndă, Scad. cup., Cu banf gata. Rows: Renta ung. de aur 4%, Renta de corōne ung. 4%, Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2 %, etc.

Cursul pieței Brașov.

Din 22 Mai 1898.

Table with columns: Valori, Do. bēndă, Scad. cup., Cu banf gata. Rows: Bancnota rom. Cump. 9.53 Vēnd. 9.55, Argint român. Cump. 9.48 Vēnd. 9.51, etc.

Bursa de Bucuresci.

din 18 Mai n. 1898.

Table with columns: Valori, Do. bēndă, Scad. cup., Cu banf gata. Rows: Rentă română perpetuă 1876, Renta amortisabilă, Oblig. de Stat (Conv. rurale), Banca Rom. ult. div. fr. 12.81, etc.

S C O M P T U R I :

Table with columns: Banca naț. a Rom., Avansuri pe efecte, Casa de Depuneri, Londra, Viena, Paris, Petersburg, Berlin, Belgia, Elveția.

Proprietar: Dr. Aurel Muresianu. Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Medic român în Karlsbad.

Medic universal Dr. Romulus L. Crăciunu

Medic clinic în spitalul univers imp. reg. din Viena (clinica D-lui consilier de curte Prof. Nensser). Specialist pentru morburile interne. Medic al asociațiunei în vena îngrijirea studenților morboși din Viena. Protector: Majestatea Sa împăratul etc. etc.

Ord. din 1 April până în 1 Octomvree dela ôrele 6-9 a. m. și 3-5 p. m. în Muhlbadgasse casa „Schwarzes Ross“ 17

Cursul losurilor private
din 18 Mai 1898.

	cump.	vinde.
Basilica	6.70	7.-
Credit	200.20	20 20
Clary 40 fl. m. c.	65.-	65.50
Navig. pe Dunăre	172.-	176.-
Insbruck	29.75	30.75
Krakau	27.-	27.75
Laibach	22.50	23.50
Buda	67.50	63.-
Palffy	66.25	67.25
Crucea roșie austr.	20.30	21.-
dto ung.	10.50	11.-
dto ital.	12.-	12.50
Rudolf	27.-	29.-
Salm	34.25	35.-
Salzburg	28.25	29.25
St. Genois	79.40	80.40
Stanislaw	50.-	54.-
Trieitine 4 1/2 % 100 m. c.	161.-	-0.00
dto 4 1/2 % 50	73.-	-
Waldstein	59.-	62.-
dto de 10 franci	-	-
Banca h. unz. 4 %	121.80	122.60

APE MINERALE au sosit
próspecte și se capătă în
tote farmaciile din Brașov cu
prețuri ieftine.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Un contabil

cu cunoștințe de contabilitate
dublă, corespondență: română, ger-
mană, eventual și maghiară, în con-
dițiunile favorabile se angajiază
imediat la

„CONCORDIA“

societate comercială pe acții
în Sibiu.

8-3,257

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

**Numai pentru particulari
se trimit postavuri.**

Un Coupon de 3.10 metri lung, su-
ficiant pentru o garnitură de haine
bărbătești costă numai

- fl. 3.10 stofă bună
- fl. 4.80 „ „
- fl. 7.50 „ „ fină
- fl. 8.70 „ „ mai fină
- fl. 10.50 „ „ foarte fină
- fl. 12.40 „ „ engleză
- fl. 13.95 „ „ Kamgarn

lână curată.

Un coupon haine negri de salon fl. 10.-
Stofe pentru pardiseuri de fl. 3.25 m. în sus:
Loden colorat frumoasă 1 Coupon fl. 6.- 1 Cu-
pon fl. 9.95: Peruvieni, Doskings, Stofe pen-
tru haine de amplexi de stat, căi ferate.
Stofe pentru talare de juzi, Kamgarn fin,
Cheviots, Stofe pentru uniforme de finanți,
gendarmi etc. etc., trimite cu prețurile fabri-
cei recunoscută ca solidă și reală.

Depozitul fabri-
cei de postav **Kiesel-Amhof in Brünn.**
Mostre gratis și franco. — Liferare în con-
form mostrei.

P. T. public se face atent, că cumpărând
direct dela fabrică are mai mare avantaj
ca dela alții. Firma Kiesel-Amhof in Brünn
trimite stofe cu prețurile fabricii fără adaos
său rabatul ce-l socotesc croitorii. 65,20-24.

ANUNCIURI

(inserțiuni și reclame)

Sunt a se adresa subscrisei
administratiunii. In cazul pue-
blicării unui anunciu mai mult
de odată se face scădemēt,
care crește cu cât publicar-
se face mai de multe-ori.

Administr. „Gazeta Trans.“

„ARIEȘANA“

Institut de credit și economii, societate pe acții,
Infintată de 11 ani.

în Turda (Torda), comitatul Turda-Arieș (Aranyostorda).

1. **Primește depuneri spre fructificare**, atât dela particulari,
cât și dela corporațiunii cu 6%, decât banii depuși nu se scot în timp de
un an, sēu în timp și mai îndelungat, solvind în cazul acesta institutul și
darea erarială după depuneri. Pentru depunerile făcute în timp mai scurt
sēu nedeterminat încă sē dau 6%, dēr darea erarială are sē o solvescă
deponentul.

Depuneri până la suma de 100 fl. se pot ridica ori-când. Sume mai
marī sunt de a se însinua spre abdicere prealabil și anumit, sume: dela
100 până la 500 fl. cu 15 zile, dela 500 până la 1000 fl. cu 30 zile, și
dela 1000 până la 2000 fl. cu 45 zile înainte. Permițēnd starea cassei, de-
punerile se rēsplătesc îndată și fără abdicere. Depuneri și ridicări se pot
face și prin postă și se rēsolvă cu reintōrcerea ei.

2. **Acordă credit** pe lângă cambii și obligațiunii cu cavēnți.
3. **Dă împrumuturi** pe lângă siguranță ipototecară și pe efecte.
4. **Acordă credite fixe** pe lângă intabulare pe realități și case.
5. **Și cumpără** spre scopul plasării efecte publice, pe cari în cas
de lipsă le pōte lombarda.

Turda, în 21 Aprilie 1898.

236,3-10.

In numele direcțiunii:

Iuliu Bardosy, președinte.

Ioan Mesaroș, v-președinte.

Praturile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decât fiecare cutiă este provēdută cu marea de
apărare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Praturilor-Seidlitz de A. Moll în contra greu-
tăților celor mai cerbicioase la stomach și pânțee, în contra cărceilor și acrelei la stom-
mach, constipațiunii cronice, suferinței de ficat, congestiunii de sânge, haemoroidelor și
a celor mai diferite bōte femeesci a luat acest medicament de casă o rēspândire, ce
cresce mereu de mai multe decenii încōce. — Prețul unei cutiioriginale sigilate 1 fl. v. a.
Falsificațiunile se vor urmări pe cale judecătōrescă.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, decât fiecare sticlă este provēdută cu marca de scutire și cu
plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este fōrte bine cunoscută ca un remediu popular cu de-
osebire prin tras (frotat) alina durerile de șoldină și reumatism și a altor urmări de rēcālă.
Prețul unei sticle-originate plumbate 90 cr.

Apa de gură-Salicyl a lui Moll.

(Pe baza de natron Acid-salicylic)

La întrebunțarea dīlnicā, cu deosebire importantă pentru copii de ori-ce etate și
adulti, asigurēază această apă de gură conservarea sântōsă și mai departe a dīnților. Pre-
țul sticlei provēdute cu marca de apărare a lui A. Moll 60 cr.

Trimiterea principală prin

Farmacistul A. MOLL,

c. și r. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9.

Comande din provinciā se efectuează dīlnic prin rambursă postală.

La deposite sē se cēră anumit preparatele provēdute cu iscālītura și marca
de apărare a lui A. MOLL.

Deposite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victor Roth, Franz Kellemen și
engros la D. Eremia Nepoști, Teutsch & Tartler.

Subscrisul am onorea a aduce la cunoștința On. puālic, că
am luat asupra-mi

Magazinul cu Giuvaericale,

obiecte de aur și argint, din Brașov, Strada Michail Weiss
Nr. 24, suc firma

L. HELMBOLD'S ERBEN

cu activa și pasiva, pe socotēla mea proprie și voi continua
afacerea sub firma protocolată

L. HELMBOLD'S ERBEN.

Me rog ca se fiu onorat tot cu aceea-și încredere, ca și
antece-orul meu.

Cu totă stima:

Victor Helmbold.

1-3,259

KAMGARN NEGRU.

Costume pentru bărbați

din lână curată, cu garanție, asortiment bogat,
executare cu gust, cu prețurile fabricii reco-
mandă

ADOLF F. MAZANEK

depozit principal al fabricii de postav din
Timiș.

8-20

Strada Hirscher Nr. 20.

La cerere se trimit mostre gratis și franco.

Peruvien și Doscin.

Haveloks dela 10 fl. in sus.

— Prețuri ieftine ale fabricii. —

Cel mai probat mijloc casnic, care
se reguleze mistuirea, se producă sânge
curat, se curețe sîneurile rele, condiție prin-
cipală pentru menținerea sântății precum
se vindace și durerile de stomac spre exem-
plu: în casurile de lipsă de apetit, rigăeli,
congestiun, vărsături dureri de fōle și sto-
mac, cărcei, îngreunarea stomacului cu mân-
care, flegmă, haemoroidē, suferințe femeesci,
bōte de intestine este:

Pentru vindecarea inflamațiilor, rāni-
lor și umflăturilor, se întrebunțēază ca mij-
loc cu succes sigur la inflamații stagnația
laptelui și întărirea țitelor cu ocaziunea înț r-
cării copilului, la abscese, pustule cu puroiuri,
carbuncule, copturi la unghii, la panariții,
ulcerațiuni la degete, la întărituri, umflături,
tumōrea glandulelor li- fatice, lipume etc

Dr. Rosa's Lebens-Balsam

Prager Haussalbe

din farmacia lui B. FRAGNER in Prag 203-III.

Acest balsam animēază activitatea mistuirei,
produce sânge curat și sântōs și a devenit
un medicament sigur de casă popular.
Sticla mare 1 fl. — Sticla mică 50 cr.
Cu poșta 20 cr. mai mult.

Vindecarea urmēază în timpul cel mai
scurt, fără dureri.
In cutiōre à 25 cr. și 35 cr.
Cu poșta 6 cr. mai mult.

AVIS!

Fie-care cumpērator se cēră numai preparate origi-
nate din farmacia B. FRAGNER in Prag și se fie
atent, ca embalagiul dela balsamul Dr. Rosa's se fie
provēdūt cu marca alăturată
rotundă.
Er' embalagiul dela Prager Haussalbe cu
marca alăturată treiunghiulară

Orī și cine ar face cunoscut o falsificare, capētă remunerație!

Mii dē scrisori de recunoștință sunt depuse spre vedere.

Depozit in farmaciile: **J. Török, A. Egger, Thalmayer & Seitz și Koch-
meister's Nachfolger** in Budapesta, pe urmă in Brașov in farmaciile D-lor: **Vict.
Roth, Fr. Kelemen, E. Kugler.**

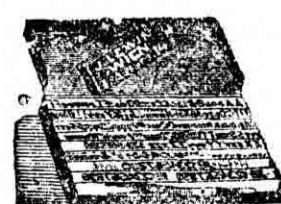
Depozit principal al producătorului **B. Fragner,** Apotheke „zum schwarzen Adler“
in Prsg, Eck der Spornergasse 203.

Tipografia de typuri veritabile de cauciuc in
tōte limbile și tōtă mărimea

precum și Stampiglii și sigile se pot comanda direct
dela fabricantul **J. LEWIN,** fabrica de stam-
piglii și typuri
Wien, Adlergasse Nr. 14, u. Telefon Nr. 12179.

Practice pentru cadouri ocazionale și de sērbători

O tipografie de mână completă, cu razim patent, clește și vāpsēla
(pasta) permanentă, pentru efectuarea de tipărituri diferite:
bilete de visită, adrese, cuverte, circulare etc. se vënd cu

- 50 Tipuri . . . fl. 1.20 cr.
- 130 " " " 2.- "
- 190 " " " 2.50 "
- 225 " " " 3.- "
- 320 " " " 3.75 "
- 400 " " " 4.50 "

In cas de nu convine primesc retour.

— Agenți se caută — Prețuri curente gratis și franco. —

